

Ginoo,

Ihatag Mo Kanamo Kining Bukid

IKADUHANG TOMO · ANG TAWAG NGADTO SA PILIPINAS

Gikan sa Lancaster County PA ngadto sa Malvar Street Baguio City Pilipinas

Engle · Robson · Leonard · Haines

Ken ug Mary Lou Engle · Kasaysayan sa Pamilya Engle

Ikaduhang Tomo: Ang Tawag ngadto sa Pilipinas

Usa ka batang mag-uuma, usa ka tail gunner, usa ka nars gikan sa Canonsburg, ug ang mga isla · 1924–1967

ANG MGA TUIG SA GUBAT 4
Usa ka Batang Mag-uuma ug Usa ka Radyo 5
Tail Gunner 7
Pvt. Engle Nagreport 8
Ang mga Domingo sa Gabii ni Mr. Holloway 9
Usa ka Biblia, Pipila ka Tract ug Duha ka Lalaki nga Nagluhod 10
Pagbantay sa Bodega sa Bala 11
"Unsay Nakapahimo Nimo nga Gusto Molupad?" 12
Ang Labaw nga Piloto 13
Pag-ampo alang sa mga Kauban sa Kuwarto 14
"Apan O Abril 1" 15
Usa ka Misyonaryo gikan sa China 16
Crew #243 20
Paglukso-lukso sa mga Isla 21
Ang Bible Class sa Nadzab 22
"Kumusta gikan sa Jolly Rogers!" 23
Bisan Asa sa Pilipinas 24
Mga Sulat gikan sa Crew 25
John Sunberg 26
Diin Ka Niya Gusto 27
Ang Barko sa Bahandi 28
SI KEN UG SI MARY LOU 29
Ang Dalaga gikan sa Canonsburg 30
Ang Prayer Meeting sa Moody 31
Usa ka Abli nga Pultahan 33
Gitugyan ngadto sa Buhat 34
Ang Tigom nga Nagpadala Kanila 35
Magkita Ta sa Taps 40
Pito sa Kansas Bible Camp 41
Duha ka Kolum sa Traktor 42
Ang Batang Lalaki gikan sa Wheaton 44
Nganong Moadto sa Langyaw nga Nasud? 46
Thanksgiving, 1950 47
Yuta o mga Kalag 48
Nagtan-aw sa Gawas nga Magkauban 49
Usa ka Balay nga Nasunog sulod sa Traynta ka Minuto 51
Dili Bisan sa Usa ka Milyon ka Dolyar 53
Subay sa Baybayon 55
Minahal Namong mga Kauban sa Pag-ampo 57
Ang Luyo sa Disyerto 59
Mga Tolda ug mga Halaran 61
Maganda 64

Sulod

Ang Unang Adlaw sa Ginoo 65
Unom ka Oras sa Mimeograph 67
Pasko sa Pagkabanhaw sa Canlubang 69
Isaiah 53 ug usa ka Pula nga Scooter 71
Ang Pinakaulahi sa Klase 72
Ang Mapa ni Mary Lou 74
Ang Sulat nga Iyang Nawala 76
Usa ka Botelya sa Softdrink para sa Ginoo 77
Relihiyoso apan Nawala 78
Moadto Ka ba Uban Niining Tawhana? 79
Duha ka Bersikulo ug Duha ka Singsing 81
ANG MGA TUIG SA PILIPINAS 86
Manila ug ang Bible School of the Air 87
Ang Napulo ka Dolyar ni Eloise 88
Usa ka Rekord sa Pagkamatinumanon sa Dios 89
Mga Barko, mga Furlough ug Lima ka Anak 92
Tudloi Usab ang Uban 94
Ang Asawa nga Mianhi sa Gospel Hall 95
Usa ka Libo ka Radyo 96
Ang Langit Mikunsad 97
Ang Iyang Gidala 98
Itom nga Huwebes 99
Mga Kauban nga Libro 100
Mga Tinubdan 101
Bahin sa mga Panid sa Sulat 102

UNANG BAHIN

Ang mga Tuig sa Gubat

Usa ka batang mag-uuma sa Kansas sa Army Air Forces, 1943–1945

GI-UPDATE NIADTONG 13 OKTUBRE 2026

Si Karen ug Patrick sa Romblon

Usa ka Batang Mag-uuma ug Usa ka Radyo

Si **Kenneth Ercil Engle** natawo niadtong 9 Nobyembre 1924, ang kamagulangan sa lima ka anak ni Grant ug Mabel. Naluwas siya sa edad nga mga nuybe anyos pinaagi sa John 6:37: *"Ang moduol kanako dili gyud nako isalikway."* Daghang tuig ang milabay, ingon niini ang iyang pagkasulti: "Wala Siyay gisalikway bisan kinsa." Si Papa misulat sa ulahi nga "basin gidala siya ngadto sa GINOO" pinaagi sa ministeryo sa radyo ni Dr. Walter Wilson sa Kansas City.

Usa ka biyahe sa FFA ngadto sa Chicago ang nagdala sa batang mag-uuma sa duha ka dapit nga wala gyud niya hikalimti. Ang usa mao ang Wrigley Field. Fan siya sa Cubs sa tibuok niyang kinabuhi. Ang usa pa mao ang Moody Bible Institute, kansang programa sa radyo iyang nadungog sa balay. Nag-enrol siya.

Ganahan siyang magsugod sa iyang testimonya sa usa ka komedya: *"Dili ko paryente ni Marx ug Engels."*

Si Ken gikan sa pamilya nga may kasaysayan sa mga conscientious objector (mga nagdumili sa gubat tungod sa konsensya), apan gibati niya nga gitultolan siya sa pag-alagad. Lalom kaayo kana nga pagtuo sa pamilya. Nagtuo si Kevin nga ang iyang lolo sa tuhod sa tuhod, si John M. Engle (lolo sa tuhod ni Ken), usa ka conscientious objector nga wala moalagad sa Civil War. Wala madugay human siya mibalhin sa kasadpan gikan sa Lancaster County, gihatag ni John ang yuta para sa Newbern Cemetery, pipila ka milya sa habagatan sa Abilene, Kansas, nga nailhan nato nga "Engle Burying Ground." Si Ken nanumpa sa Army niadtong 11 Agosto 1943 sa Fort Leavenworth ug nagbansay isip Air Corps cadet sa Henderson State sa Arkadelphia, Arkansas, nga nagpalupad og mga Piper Cub. Unya ang tibuok klase gitangtang.

> Mga lalaki, gi-wash out na kamo. Dili tungod sa inyong sayop kondili alang sa kasayon sa gobyerno.
>
> sumala sa pagkahinumdom ni Ken, 1973

Gikan sa tape sa testimonya ni Ken niadtong 1973 ug sa panukiduki sa pamilya ni Kevin.

Usa ka Regalo para kang Papa, 1969

Usa ka regalo sa adlawng natawhan nga gikulit ni Kevin para sa iyang amahan sa edad nga dose, Nobyembre 9, 1969, gipakita uban sa This Is Moody Radio: 100 Years Proclaiming the Gospel (2026). Ang libro nagsaysay sa estorya sa Moody Radio, ang estasyon diin si Ken Engle unang nakakat-on sa radyo isip estudyante nga announcer. Ang butanganan sa lapis tigulang na; apan ang ngalan diha niini wala mahanaw.

Koleksyon ni Kevin Engle · libro nila ni Kevin Mungons ug Phil Shappard (2026)

Tail Gunner

Miadto siya sa gunnery school sa Harlingen, Texas. *"Ang akong bukton daw hamburger na tungod sa pag-ugkat sa pusil. Igo na ang akong pagpamusil."*

Si Ken miapil sa crew sa usa ka B-24 Liberator sa Walla Walla, Washington. Ang mga mando nga giablihan samtang naglupad nagpadala kanila sa Nadzab, New Guinea, ug sa **90th Bomb Group, ang "Jolly Rogers,"** 319th Bomb Squadron. Milupad siya isip tail gunner gikan sa Nadzab, unya gikan sa Mindoro sa Pilipinas, sa mga misyon nga moabot og katorse ka oras. Milupad siya og dise sais ka combat mission ibabaw sa Pacific. Nagtipig siya og journal nga iyang gitawag og "My Life in the Service."

Sa Mindoro niadtong Marso 1945 nakaila siya og usa ka edukado nga batan-ong Pilipino nga ginganlan og Vicente, ug may nausab sulod kaniya. Si Ken nag-ampo alang sa China didto sa Moody. Karon ang palas-anon nahimong Pilipinas. Niadtong 4 Marso 1945 nag-ampo siya alang sa usa ka simbahan sa San Jose, Mindoro.

Gi-discharge siya niadtong 19 Hunyo 1945 ug hilom niyang gihinumdoman kana nga adlaw matag tuig human niadto. Niadtong 1979 misulat siya kang Stan, *"Migawas ko sa Army Air Corps 34 ka tuig na karong adlawa!"*

Human sa usa ka tuig nga dili mahimutang sa umahan mibalik siya sa Moody ug nahimong announcer sa WMBI.

Niadtong Disyembre 2004, sa edad nga otsenta, gipadala ni Ken kang Kevin ang mga kopya sa iyang journal sa gubat.

> KLE — gipadala ang mga kopya sa akong Journal WWII ug uban pa … Mapasalamaton sa mga tawag sa akong mga anak.
>
> Diary ni Ken, 3 Disyembre 2004

Gikan sa tape sa testimonya ni Ken niadtong 1973, sa iyang sulat kang Stan niadtong 1979, ug sa iyang diary niadtong 2004.

Pvt. Engle Nagreport

Ang mga panid sa mga Tuig sa Gubat gikuha gikan sa 272 ka sulat nga gisulat ni Ken pauli o nadawat niya gikan sa 1943 hangtod sa 1945, nga gi-type sa pamilya niadtong 2007, ug gikan sa orihinal nga mga scan sa archive ni Gordon.

Si Ken nanumpa niadtong 11 Agosto 1943. Usa ka tuig ang milabay misulat siya, *"Usa ka tuig na gyud ang milabay karong hapona sukad nanumpa ko sa army."* Ang basic training gihimo sa Sheppard Field, Wichita Falls, Texas.

> Disiplina ug dugang pang disiplina. … Lisod ang kinabuhi sa Army apan ganahan ko niini. Gibati nako nga ang Ginoo adunay lugar para kanako.
>
> Si Ken ngadto kang Lolo ug Lola, 22 Septiyembre 1943

Niadtong 5 Oktubre mitindog siya atubangan sa Aviation Cadet Examining Board. Ang karaang pangutana sa pamilya bahin sa conscientious objector mitungha dayon.

> Gipangutana ko nila kon conscious objector ba ko (sayop ang espeling apan nagdali ang panahon) sa pagpatay aron depensahan ang nasud. Giingnan nako siya nga dili.
>
> Si Ken ngadto sa mga ginikanan, 5 Oktubre 1943

Matag Domingo miuban siya sa team sa Baptist Training Union ngadto sa gagmayng mga simbahan palibot sa Wichita Falls, ug kanunay kaayo siyang nagwali nga kaduha siyang misulat pauli, *"Nagtuo sila nga Baptist ko ug wala lang ko kahibalo."* Human sa 32 ka milya nga paglakaw sa gabii halos hangtod sa Oklahoma iyang gireport, *"Aw buhi pa man ko,"* ug midugang, *"Gitabangan gyud ko sa Ginoo sa pag-andam sa akong mensahe samtang naglakaw ko."*

Usa ka medical exam niadtong 12 Oktubre nagbutang kaniya sa Class 2, navigator ug bombardier, kay ang iyang mata 20/25 sa test. *"Tubag kini sa pag-ampo kay gusto gyud ko mahimong navigator."*

Ang mga Domingo sa Gabii ni Mr. Holloway

Sheppard Field, Wichita Falls, Texas · Oktubre 1943

Ang Baptist Training Union sa Sheppard Field gidumala ni Mr. Holloway, usa ka biyudo nga sisenta anyos o kapin pa nga nakapahinumdom kang Ken sa iyang lolo, "dili sa hitsura kondili sa binuhatan ug batasan." Matag Domingo sa gabii iyang gidala ang team sa mga Kristohanong sundalo ngadto sa gagmayng mga simbahan palibot sa Wichita Falls: Burkburnett, Thrift, Iowa Park, Kamay ug Cashion. *"Tinuod gyud siyang tigdala og kalag ngadto kang Kristo,"* sulat ni Ken.

Sa unang Domingo, 3 Oktubre, si Ken nagsulti bahin sa "What We Believe About the Church" (Unsay Atong Gituohan Bahin sa Simbahan). Sa dihang ang mga batan-on mikanta og "Every day with Jesus is sweeter than the day before," giingnan niya sila nga kini nakapamingaw kaniya sa balay ug gipatindog niya ang tibuok simbahan aron kantahon kini pag-usab para kaniya.

Duha ka semana ang milabay, sa Cashion sa alas 9:15 sa gabii, usa ka sundalo ang mitindog sa eskina ug miingon nga dili siya Kristohanon.

> Gipasabot ni Mr. Holloway kaniya ang dalan sa kaluwasan. … Unya gipatindog niya ang ubang Kristohanong sundalo ug gipaduol sa atubangan. Nagbarug kaming tanan didto nga magkauban. Wala niya kini buhata apan human sa tigom naluwas siya. Nangayo siya og pag-ampo busa ipasa nako kini kaninyo.
>
> Si Ken ngadto sa mga ginikanan, 18 Oktubre 1943

Mao kini ang unang higayon nga ang mga sulat nagpakita og usa ka tawo nga miduol kang Kristo pinaagi sa pagwali ni Ken. Ang team, si Butler, Smith, Fuller, Hannah, Pate ug Ken, nagplano og serye bahin sa kaluwasan, ug si Ken ang mikuha sa "When can you be saved" (Kanus-a ka maluwas). Si Mr. Holloway mianhi bisan pa sa dihang giingnan siya sa iyang doktor nga magpabilin sa higdaanan, kay basin ipadala na ang mga batan-on sa dili pa moabot ang laing Domingo. Pagka-Abril 1944 misulat siya kang Ken nga ang buhat nakakita og 27 ka nakabig ug 150 ka nagtugyan pag-usab sa ilang kinabuhi.

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Usa ka Biblia, Pipila ka Tract ug Duha ka Lalaki nga Nagluhod

Sheppard Field · Oktubre 1943

Sa barracks mas hilom ang pagsaksi ni Ken. Usa ka gabii ang sundalo sa sunod nga higdaanan naglingkod sa iyang kama nga nanigarilyo. Gusto ni Ken moluhod para sa iyang pag-ampo ug wala siya magdali.

> Morag nagpabilin lang siya didto busa naghulat ko. Unya samtang gisirhan nako ang akong bag ug gihikay kini miluhod siya ug nagsugod og ampo. Busa nasabtan nako nga naghulatay diay mi sa usag usa.
>
> Si Ken ngadto sa mga ginikanan, 12 Oktubre 1943

Usa ka maalamon nga batan-ong cadet ang mianhi aron mangayo og "dakong pabor": mahimo ba niyang hulamon ang Biblia ni Ken? Si Iyaan Lois nagpadala og mga tract, ang pinakanindot nga package nga iyang nadawat, *"Kon mohatag ka og mga tract sa mga sundalo kinahanglan haom sa panahon ug kini mao ang labing nindot nga akong nakita niana."* Human mabasa ang usa, ang tawo tupad niya nagsugod og basa sa libro sa Marcos.

Gidala siya ni Corporal Butler sa usa ka prayer meeting nga gihimo sa mga aviation mechanic matag gabii sukad pa sa Abril.

> Sama gyud sa among mga tigom didto sa Moodys. … Sa dihang mibiya ko sa M.B.I. wala gyud ko maghunahuna nga makaila ko og daghang lalaki nga sama sa mga lalaki nga akong naila sa Chicago. Apan daghan diay ko nakit-an sa Army ug tinuod sila kay tinuod ang gubat.
>
> Si Ken ngadto kang Lolo ug Lola, 17 Oktubre 1943

Usa ka tenyente nga bag-ong mibalik gikan sa Pacific miingon kanila nga nakakita siya og mga dagkong lalaki nga nag-ampo didto. Misulat si Ken, *"Ang gubat maghatag og daghang butang sa kahayag. Nalipay gyud ko nga si Kristo anaa sa akong kasingkasing ug andam ko sa bisan unsa."*

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Pagbantay sa Bodega sa Bala

Sheppard Field · Septiyembre–Nobyembre 1943

Ang mga sulat gikan sa Sheppard Field puno sa training. Diha ang G.I. nga gupit, "mubo kaayo nga motindog sa atubangan," ug ang obstacle course tulo ka adlaw sa usa ka semana, uban ang pag-ugoy sa pisi ibabaw sa lunhaw nga tubig ug usa ka paril nga walo ka piye ang gitas-on: "Kining tanan nagkinahanglan og kusog ug gamay nga kaisog." Sa gas training nasimhot niya ang mustard gas, ug sa drill field ang mga lalaki nagsul-ob og maskara "18 ka minuto sa matag oras." Gitun-an niya ang Thompson submachine gun ug ang bag-ong M-1 carbine, ug sa katapusan sa Oktubre milabay siya sa iyang unang mga granada. Sa 70 ka lalaki sa iyang barracks, 29 ang napakyas sa mental exam. *"Apan pinaagi sa tabang sa Ginoo nakapasar ko."*

Niadtong 23 Oktubre naigo siya sa post 18, ang bodega sa bala taliwala sa mga kahoy sa habagatan sa field, usa sa pipila ka post nga may tinuod nga bala: duha ka oras nga nagbantay ug upat nga pahulay sulod sa baynte kwatro ka oras.

> Naghunahuna ko sa akong kaugalingon (unsa kaha kon may espiya nga moduol makaya ba nako ipunting ang pusil ug pusilon siya) Busa nakahupay gyud ko sa dihang giingnan ko nila nga wala mi magpatay og bisan kinsa niini nga post.
>
> Si Ken ngadto sa mga ginikanan, 25 Oktubre 1943

Ang pamilya nagmaneho gikan sa Kansas mga semana sa 9 Oktubre: "ang akong amahan, inahan, duha ka igsoong babaye ug igsoong lalaki," uban ang usa ka keyk gikan kang Iyaan Lois. Gihangyo sila ni Ken nga "magdala og tubig sa Kansas." Si Mr. Holloway nagwali bahin kanila human niadto, ang mga ginikanan nga mianhi pa gikan sa Kansas aron makita "kining tawhana nga si Eagle" (espeling sa nag-type).

Sa ubos sa usa ka sulat gisulat ni Ken ang usa ka motto nga iyang gikuptan sa tibuok kinabuhi: *"Wala kita mahibalo kon unsay anaa sa umaabot apan nahibalo kita kon kinsa ang naggunit sa umaabot."*

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

"Unsay Nakapahimo Nimo nga Gusto Molupad?"

Nianang Nobyembre si Ken miadto sa 66th College Training Detachment sa Henderson State Teachers College sa Arkadelphia, Arkansas. Niadtong Pebrero 1944 ang pamilya Engle migawas sa magasin nga *LIFE*.

> Karong adlawa gidala sa mga kauban ang magasin nga "Life." Nagtuo sila nga gwapa kaayo ang akong Mama.
>
> Si Ken, 13 Pebrero 1944

Ang iyang magtutudlo sa English mihatag kaniya og 95. *"Basin naghunahuna mo kon giunsa nako pagkuha og 95 sa English – Aw nakita niya ang akong litrato sa Life – Kita mo."* Misunod ang mga fan mail. *"P.S. Wala ko kahibalo unsay akong hunahunaon sa fan mail."*

Ang iyang eroplano usa ka Piper Cub. Ang iyang unang paglupad niadtong 13 Marso 1944.

> gitan-aw ko niya ug mingisi ug miingon. "Unsay nakapahimo nimo nga gusto molupad"? … Mao kini ang akong mga problema - tensyonado kaayo, mahadlokon ug hinay aw unsa pa may mas daotan - Nganong misulod pa man ko niining Air Corps.
>
> Si Ken, 14 Marso 1944

Niadtong 24 Marso siya ug ang iyang instructor hapit na moliko atubangan sa usa ka AT-10 nga nag-landing. *"Matod sa ubang mga kauban mga 3 ft. ra ang kalay-on niini kanamo. Wala gani mi kahibalo nga naa diay kini sa among likod."*

Niadtong 9 Abril gipalit niya ang libro nga nahimong iyang journal sa gubat: *"Nakapalit ko og gamay nga libro sa miaging adlaw "My life in the Service" Kon mahikay na nako tanan basin ipadala nako kini pauli."* Nangutana siya, *"Gitipigan ba ninyo ang tanan nakong mga sulat ug litrato nga akong gipadala pauli. Hinaut unta."* Gitipigan gyud nila. Kini nga kapitulo mao ang pamatuod.

Ang Labaw nga Piloto

Henderson State Teachers College, Arkadelphia, Arkansas · 1944

Ang papel sa kolehiyo nagpahibalo nga si Cadet Engle mosulti sa Religious Emphasis Week bahin sa "The Chaplain's Work On The Home Front" (Ang Buhat sa Chaplain sa Yuta nga Natawhan). Sa Miyerkoles, 1 Marso 1944, ang laing mamumulong wala moabot.

> Daghan kaayo mig tawo ug gitabangan gyud ko sa Ginoo sa pagsulti. Ang laing tawo nga mosulti unta wala didto busa ako ang nahimong mamumulong nianang gabhiona.
>
> Si Ken ngadto sa mga ginikanan, 3 Marso 1944

Sa speech class usa ka sundalo ang miingon nga si Engle mas nakahibalo bahin sa Biblia kay nakaeskwela man siya sa Moody. *"Nalipay gyud ko pagkadungog nga ang mga sundalo naghatag og taas kaayong dapit sa Biblia."*

Niadtong 21 Marso nagsulti siya sa Y.W.C.A. sa kolehiyo, nga gitandi ang pagkat-on sa paglupad sa Kristohanong kinabuhi. Ang iyang balangkas natapos niini: "V Ang Labaw nga piloto – Jesus … 1. Ang akong draft & Down drafts … 3. Buhii – Itugyan sa Dios." Sa ibabaw sa usa ka sulat gisulat niya ang Deuteronomy 31:6, "usa nga sa akong hunahuna haom sa paglupad."

Lisod gyud ang paglupad mismo. Usa ka gabii sa Marso misulat siya:

> Karong gabhiona naguol gyud ko nga wala pa nako mabati sulod sa dugay nga panahon. … busa miluhod ko ug nangayo sa Ginoo nga tabangan ko ug maayo na akong gibati karon. … Mama nalipay gyud ko pagkadungog nga nag-ampo ka para nako matag hapon sa alas 2:30.
>
> Si Ken ngadto sa mga ginikanan, 24 Marso 1944

Gibasa niya ang kinabuhi ni Spurgeon, *The Shadow of the Broad Brim*, ug naglaum nga makasulod sa navigation: *"basin giandam ko sa Ginoo."*

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Pag-ampo alang sa mga Kauban sa Kuwarto

Arkadelphia ug Harlingen · Enero 1944 – Pebrero 1945

Ang mga kauban ni Ken sa kuwarto sa Henderson mao si Frisella, usa ka Katoliko gikan sa St. Louis nga iyang giubanan sa Misa sa Bag-ong Tuig; si Gragey; ug si Hall, usa ka batan-on nga daghag problema. Sa dihang si Hall naa sa infirmary, gidad-an siya ni Ken og mga tract. Niadtong Enero gihangyo niya ang iyang mga ginikanan nga mag-ampo.

> Mangayo ko sa inyong mga pag-ampo nga madala nako ang akong mga kauban sa kuwarto ngadto sa Ginoo ug nga dili ko mosunod sa ilang dalan sama sa ilang gusto.
>
> Si Ken ngadto sa mga ginikanan, 5 Enero 1944

Pagka-Pebrero si Frisella nagbasa na sa Biblia matag adlaw bisan pa sa pagbiaybiay. *"Maayo ang dagan ni Frisella sa Biblia. Daghan siyag pangutana nako."* Sa dihang nahulog ang unang niyebe sa Arkansas, gibutangan ni Ken og snowball ang higdaanan ni Frisella.

Si Hall miuban kang Ken ngadto sa Harlingen, Texas. Niadtong 30 Abril 1944, human sa daghang taas nga estoryahanay, miingon si Hall kang Ken nga andam na siya.

> Miingon siya nga nagtuo siya nga patas lang nga hatagan og higayon ang dios. … giingnan ko niya nga wala gyud niya masabti kon unsa ka kalipay kini hangtod niadto.
>
> Si Ken ngadto sa mga ginikanan, 30 Abril 1944

Nag-ampo sila nga magkauban. Napulo ka bulan ang milabay si Hall misulat gikan sa Sheppard Field. Minyo na siya karon, ug "hingpit nga malipayon," ug mipirma siya nga "A Pal forever" (Higala hangtod sa kahangtoran). Si Gragey miadto sa infantry ug misulat gikan sa Italy, nga nahinumdom kon asa sila niadtong Pasko sa Pagkabanhaw 1944.

Sa Harlingen nakakita si Ken og usa ka Christian Endeavor nga grupo sa mga sundalo ug mga WAC, ug usa ka gunnery instructor nga nakaila sa mga Plymouth Brethren: *"Natingala ko kay gamay ra kaayo ang nahibalo nga naa diay ang P.B."*

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

"Apan O Abril 1"

Niadtong 1 Abril 1944 gisirad-an sa Army ang cadet program para sa mga na-draft.

> Apan una basin maayo nga isulti nako kaninyo ang pinakadaotan. Dili na ko padulong nga mahimong piloto, navigator, o bombardier. … Matod sa akong instructor mahimo ko nga piloto kon gusto ko. … Oo nindot kaayo nga adlaw ang Marso 31 apan O Abril 1.
>
> Si Ken ngadto sa mga ginikanan, 1 Abril 1944

Sa singkwenta ka pre-cadet, unom ra ang nakapadayon. Si Ken mipirma sa usa ka sulat nga *"Ex Cadet – karon (G.I. Joe)."* Niadtong 17 Abril miabot ang mando: flexible gunnery school sa Harlingen, Texas, *"duol ra gyud sa gulf. … Basin buot ipasabot niini nga ipadala na ko sa gawas sa nasud sa dili madugay busa pag-andam mo."*

> Mao kini ang akong gibati. Dapit kini diin nahibalo ko nga makatabang ko sa pagdaog sa gubat. Dili ko mas labaw kaysa ni bisan kinsa busa didto ko kon didto ko ibutang nila. Ang Ginoo makaamping kanako sa gun turret sama ra sa bisan unsang laing posisyon.
>
> Si Ken, Harlingen, 22 Abril 1944

Sa Father's Day misulat siya sa iyang papa gikan sa range. *"Father's day karon ug mao kini ang unang wala nako maapil sulod sa pipila ka tuig. … Mingawon ko nga wala didto sa ting-ani."* Sa unang higayon nakapabuto siya sa .50 caliber: *"Kon makapabuto ka na kausa niana nga pusil makat-on ka nga tahuron kini."* Gipirmahan niya kini, *"P.S. Nagtuo ko nga ako ang may pinakamaayong Papa sa kalibotan."*

Sa Lemoore, California, niadtong Hulyo, siya ug duha ka barkada nag-hitchhike paingon sa simbahan sa Hanford ug nahibal-an nga ang pastor ug ang iyang asawa mga gradwado sa Moody. *"Nindot kaayo ang pagplano sa Ginoo sa weekend."*

Usa ka Misyonaryo gikan sa China

Arkadelphia · Enero–Abril 1944

Sa Moody si Ken nag-ampo alang sa China, ug ang palas-anon miuban kaniya sa Army. Niadtong Enero 1944 nagpadala siya pauli og usa ka clipping sa mantalaan bahin kang Harry Liu, "ang batang Chinese nga daghan nakong nakaestorya sa M.B.I.," ug gihangyo nga tipigan kini sa iyang mga file. Niadtong 30 Enero nagsulti siya sa Baptist Training Union bahin sa "ang atong kapakyasan sa pag-atubang sa hagit sa misyon." *"Dili kaayo ko maayo, wala nako masulti ang gusto nakong isulti."*

Si Harry Liu miduol kang Kristo didto sa China ug nag-enrol sa Moody niadtong 1941. Sa ulahi nag-alagad siya uban sa Pocket Testament League ug gisaysay ang iyang estorya sa *Chinaman's Chance* (1956). Usa ka sulat ni Harry kang Ken niadtong 1944 ang nakit-an nga gi-tape sulod sa usa ka kopya sa libro. Tan-awa usab ang Ang Prayer Meeting sa Moody.

Human gitangtang ang cadet program, siya ug si Carl miadto sa missionary week sa Arkadelphia.

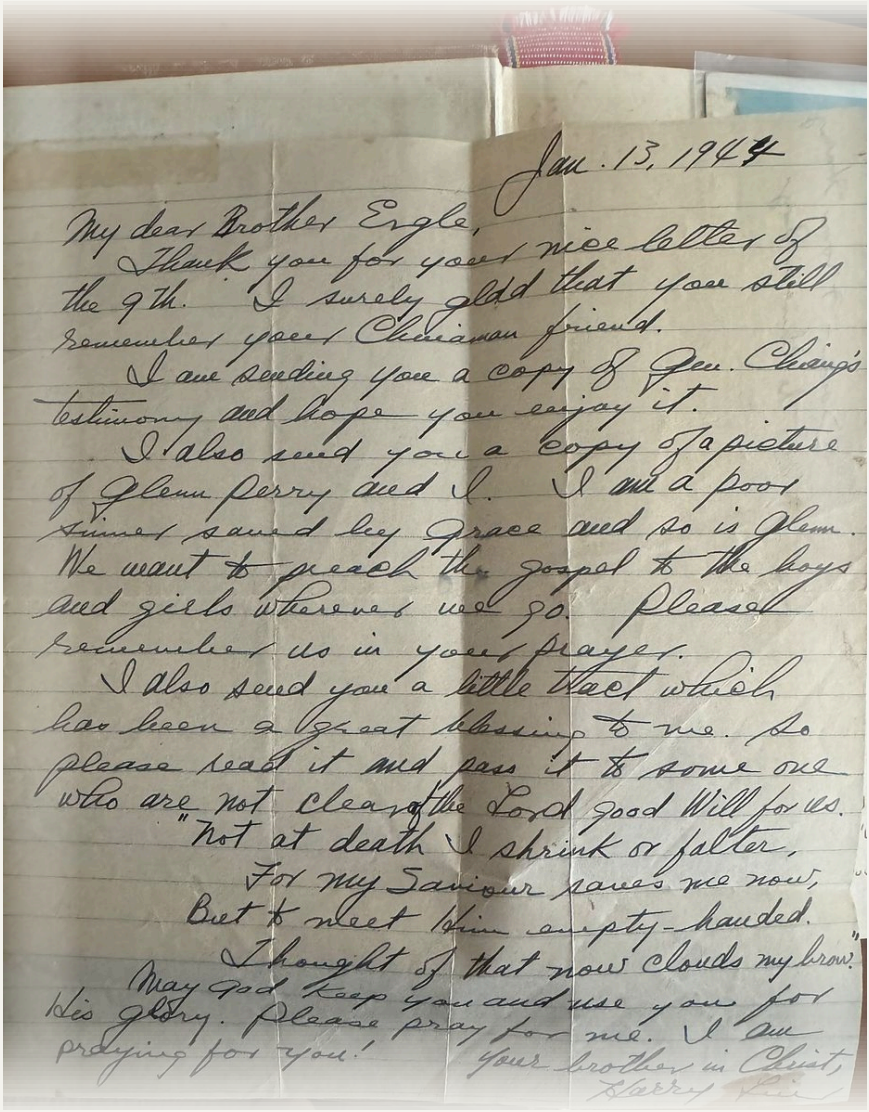
> Sa ****** miadto mi sa balay ni Miss Watson. Misyonaryo siya nga mibalik gikan sa China. Nindot ang among estoryahanay uban niya apan mubo ra kaayo. … Ang mga misyonaryo gikan sa Brazil ug China nagsulti. Ug ang Japanese American nagsulti usab.
>
> Si Ken ngadto sa mga ginikanan, 12 Abril 1944

Gipalit niya ang libro sa kurso, *The Word Overcoming the World*, ug naninguha pa gihapon nga mahuman kini sa dihang mibiya siya. Sa dihang miabot ang mando sa pagbiyahe niadtong 4 Abril (gikansela kini), si Ken namaalam gikan sa entablado sa kapilya: *"Morag kini nga eskwelahan nahigugma sa iyang mga sundalo."* Unom ka kahoy ang gitanom duol sa dormitoryo para sa mga lalaki nga namatay sa serbisyo.

Ang tren paingon sa Harlingen miabot sa alas dos sa kaadlawon niadtong 22 Abril. Ang mga canteen sa Red Cross subay sa dalan nanghatag og pagkaon ug mga Ebanghelyo. Gisag-ulo niya pag-usab ang Psalm 91, ug misulat siya, *"Nahibalo mo nga kon mas duol na mi sa gubat mas lig-on gyud ko kinahanglan alang sa Ginoo."*

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Ang Sulat ni Harry Liu, 1944

Jan. 13, 1944

My dear Brother Engle,

Thank you for your nice letter of the 9th. I surely glad that you still remember your Chinaman friend.

I am sending you a copy of Gen. Chiang's testimony and hope you enjoy it.

I also send you a copy of a picture of Glenn Perry and I. I am a poor sinner saved by Grace and so is Glenn. We want to preach the gospel to the boys and girls wherever we go. Please remember us in your prayer.

I also send you a little tract which has been a great blessing to me. So please read it and pass it to some one who are not clear of the Lord good Will for us.

"Not at death I shrink or falter,
For my Saviour saves me now,
But to meet Him empty-handed.
I thought of that now clouds my brow."

May God keep you and use you for His glory. Please pray for me. I am praying for you!

Your brother in Christ,
Harry Liu

Ang sulat ni Harry Liu kang Ken, 13 Enero 1944, nakit-an nga gi-tape sulod sa kopya ni Papa sa Chinaman's Chance. Si Ken naa sa Army ug nakasulat kaniya niadtong ika-9. Ang mga pulong gi-type sa sunod nga panid.

Koleksyon ni Kevin Engle

Ang Sulat ni Harry, Pulong por Pulong

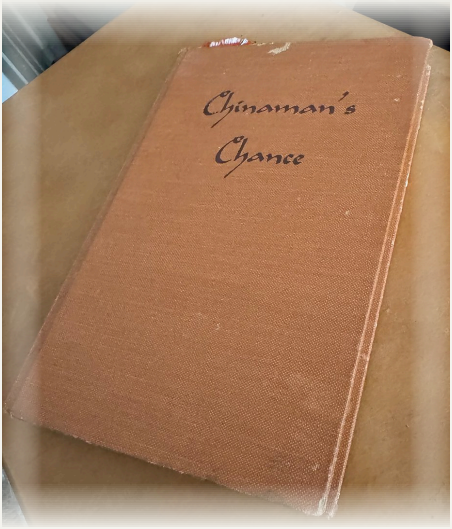
Si Harry Liu ngadto kang Ken Engle · 13 Enero 1944

> Akong minahal nga Igsoon nga Engle,
>
> Salamat sa imong nindot nga sulat sa ika-9. Nalipay gyud ko nga nahinumdom ka pa sa imong Chinese nga higala.
>
> Gipadalhan tika og kopya sa testimonya ni Gen. Chiang ug hinaut nga malipay ka niini.
>
> Gipadalhan usab tika og kopya sa litrato namo ni Glenn Perry. Usa ko ka kabus nga makasasala nga naluwas pinaagi sa grasya ug ingon usab si Glenn. Gusto namo iwali ang ebanghelyo sa mga batang lalaki ug babaye bisan asa mi moadto. Palihog hinumdumi mi sa imong pag-ampo.
>
> Gipadalhan usab tika og gamay nga tract nga dakong panalangin kanako. Busa palihog basaha kini ug ipasa sa usa ka tawo nga dili pa klaro sa maayong Kabubut-on sa Ginoo alang kanato.
>
> “Dili sa kamatayon ako mokuyap o mangurog,
> Kay ang akong Manluluwas nagluwas kanako karon,
> Apan ang pag-atubang Kaniya nga walay dala,
> Kana ang naghatag og panganod sa akong agtang.”
>
> Hinaut nga ang Dios magbantay kanimo ug mogamit kanimo alang sa Iyang himaya. Palihog ampoa ko. Nag-ampo ko para nimo!
>
> Imong igsoon diha kang Kristo,
> Harry Liu

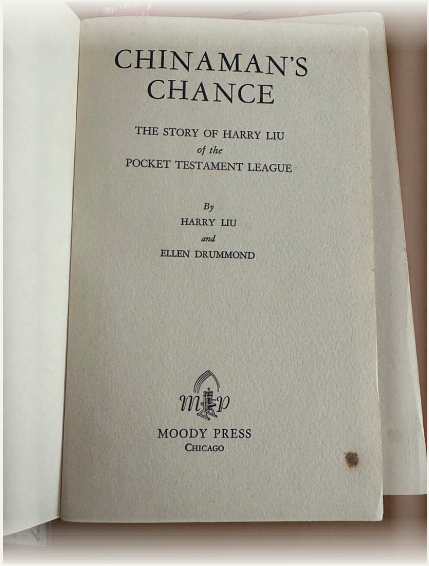
Ang “Gen. Chiang” mao si Generalissimo Chiang Kai-shek, ang lider sa China panahon sa gubat. Ang bersikulo nga gikopya ni Harry gikan sa himno nga “Must I Go, and Empty-Handed?” (Charles C. Luther, 1877). Tan-awa ang Usa ka Misyonaryo gikan sa China.

Gi-type gikan sa orihinal, sa kaugalingong mga pulong ni Harry.

Chinaman’s Chance

Ang kopya ni Papa sa Chinaman’s Chance, ang kaugalingong estorya ni Harry Liu.
Koleksyon ni Kevin Engle

Ang panid sa titulo: The Story of Harry Liu of the Pocket Testament League, ni Harry Liu ug Ellen Drummond, usa ka misyonaryo nga mibalik gikan sa China (Moody Press, Chicago).
Copyright © 1956 by The Moody Bible Institute of Chicago

Crew #243

Niadtong Agosto 1944 si Ken miadto sa Walla Walla, Washington, para sa B-24 crew training.

> Ang akong crew mao ang #243. … Nagtuo ko nga ang Ginoo naghatag kanako og maayo kaayong crew. Kinahanglan gyud nako ang Iyang tabang nga labaw sa kaniadto sa sunod nga pipila ka semana.
>
> Si Ken, 11 Agosto 1944

Niadtong 28 Septiyembre, sa usa ka training flight, usa ka tawo ang mibalik ug miingon kaniya nga gusto nila siya sa atubangan.

> Misaka ko ug nahibal-an nga ako diay ang mopalupad kadiyot. Busa sa sunod nga 20 ka minuto (gibana-bana) ako ang naggunit sa mga kontrol sa kadaghanan sa panahon. … Gikiling nako siya pag-ayo sa kilid ug miliko mi. … Nalingaw gyud ko pag-ayo hinaut lang nga makapalupad pa ko sa 24 pag-usab.
>
> Si Ken, 28 Septiyembre 1944

Niadtong 18 Oktubre, human sa usa ka programa sa ebanghelyo sa kapilya sa base: *"Natubag ang among mga pag-ampo. … Usa ka tawo nga si Elijah Blevins ang naluwas."*

Human sa katapusang furlough sa balay, ug sa unang pagtan-aw sa iyang bag-ong manghod nga babaye, si Jane Ann, misakay siya pabalik sa tren nga puno sa tawo: *"Tindog ra ang luna – Aw migawas ko taliwala sa mga bagon sa pagbiya nako sa Abilene ug mikanta og pipila ka koro. … Nindot kaayo kadto nga furlough Salamat sa Ginoo."*

> P.S. Palihog iampo nga andamon ko sa Ginoo sa gubat sa lawas, hunahuna, espiritu ug uban pa. (Sa tanang paagi)
>
> Si Ken ngadto sa iyang inahan, 7 Nobyembre 1944

Paglukso-lukso sa mga Isla

Sa Hamilton Field, California, ang crew gihatagan og bag-ong B-24. *"Ay nindot gyud kaayo siya – kompleto sa pinakabag-ong kagamitan."* Samtang nagbantay misulat siya pauli *"gikan sa daan nga B-24 gigamit nako ang lamesa sa radio man."* Mga 23 Nobyembre milupad sila ibabaw sa Pacific.

> Kon ang usa ka tawo naa sa ibabaw sa mga panganod nga tubig ra sa ubos mas masabtan nimo kon unsa ka dako ang imong pagsalig sa Dios.
>
> Si Ken, 24 Nobyembre 1944

Mihunong sila sa Tarawa, diin *"nahitabo ang pipila sa pinakamapait nga gubat sa tibuok gubat."* Misulat siya, *"Ang Ginoo morag duol kaayo kanako tungod sa inyong mga pag-ampo. Lahi kaayo akong gibati bahin sa pag-adto kaysa sa akong gihunahuna."* Niadtong 1 Disyembre mi-landing sila sa Nadzab, New Guinea. *"Daghan kog tinuod nga estorya nga isulti apan basin dili ganahan ang censor nga tangtangon kining tanan busa tipigan na lang nako hangtod makapauli ko."*

> Karong adlawa miadto mi sa unang pag-atake sa kaaway. Wawak! Ang among target usa ka dalan sa suplay. Kami ang nanguna nga eroplano busa nakita gyud nako ang tanan. Walay flak Walay Zero. … Ang Red Cross naa didto nga may grapefruit juice.
>
> Si Ken ngadto sa iyang papa, 17 Disyembre 1944

Niadtong 23 Disyembre mga baynte ka sulat ang miabot dungan. *"Kon nakita pa unta ninyo ang mga kauban sa dihang gisultihan nako sila bahin sa bag-ong nating baka ni Josie. Busy silang tanan sa pagbasa sa ilang mga sulat ug naghunahuna nga basin may sayop na nako."* Ang Pasko *"usa ka init nga adlaw sa Pasko sa New Guinea,"* uban ang usa ka Baptist nga chaplain gikan sa Kansas, *"nindot nga kombinasyon."*

Ang Bible Class sa Nadzab

Nadzab, New Guinea · Pasko 1944 – Enero 1945

Sa wala pa si Ken mobalhin ngadto sa Jolly Rogers, nagsugod siya og Bible study sa Nadzab uban sa duha ka Kristohanong higala, si Robert Meek ug usa ka tawo nga gitawag lang sa mga sulat og "Lucky." Sa hapon sa Pasko 1944 gitan-aw niya si Meek nga nagtukod og tolda, nga parachute ang kisame.

Misulat si Meek niadtong Enero. Ang proyekto sa gabii sa semana mihunong nga wala si Ken, apan ang klase sa Domingo nagpadayon.

> Walay lain gawas nako ug ni Lucky ang interesado sa proyekto nga imong gisugdan sa wala ka pa mobiya dinhi busa gibungkag na kini. … Ang Bible class sa Domingo sa buntag maayo ang dagan kon tandian sa among gisugdan ug hinaut nga modako pa ang interes.
>
> Si Robert Meek ngadto kang Ken, 22 Enero 1945

Mga dose ang moanhi matag semana, kinse sa Domingo sa wala pa siya mosulat, ug si Chaplain Watters nagdala og "nindot kaayo nga mga mensahe sa Ebanghelyo." Si Meek ug tulo pa ka uban nagpuyo na karon sa tolda nga parachute ug nagtanom og kamatis gikan sa liso nga gipadala sa iyang asawa.

Nagpasalamat si Lucky kang Ken sa usa ka tract.

> Bisan pa man higala bisan unsa *** ang mahitabo nagsuporta gyud ko nimo ug ginaduyogan nako kini og pag-ampo.
>
> Si Lucky ngadto kang Ken, 7 Enero 1945

Ang mga sobre ni Ken karon nakasulat na nga "Cpl. Kenneth E. Engle, APO 713-1." Ang iyang serial number 37538334.

"Kumusta gikan sa Jolly Rogers!"

Sa katapusan sa Disyembre 1944 ang crew ni Stanley miapil sa 90th Bomb Group, ang Jolly Rogers, 319th Squadron. Si Ken milupad sa ikog isip assistant radio operator ug gunner.

> Kumusta gikan sa Jolly Rogers! … Naglaum gyud ko ug nag-ampo nga makadaog na ta sa dili madugay. Gikapoy na ko niining gubata ug bisan kinsa pay makahibalo.
>
> Si Ken ngadto sa iyang papa, 28 Disyembre 1944

Gipadala niya pauli ang mga ngalan sa crew, ang kang Lt. Loren Stanley, ug gitawag kini nga *"Pinakamaayong Crew sa Kalibotan."*

> Human na ang Bag-ong Tuig ug nahuman na ang unang misyon. … Giatake namo ang Pilipinas. … Ibabaw sa target nagkaon ko og life savers sunod-sunod. Gi-stock nako sila sa akong toggle switch.
>
> Si Ken ngadto kang Keith, 3 Enero 1945

Niadtong 1 Pebrero gihatagan siya sa iyang piloto og Bag-ong Kasabotan nga may bulawanong metal nga hapin. *"Gikuha nako ang hapin ug gibutang sa akong Bag-ong Kasabotan. Dili proteksyon sa bala ang akong kinahanglan kondili proteksyon sa Dios."*

Niadtong 10 Pebrero misulat siya sa iyang papa gikan sa ikog sa eroplano, pauli gikan sa usa ka pag-atake.

> Didto ilalom sa celleloid ang akong Kapitan ang akong manghod nga lalaki (ngisi gikan sa dalunggan hangtod sa dalunggan) si Mama ug ang akong duha ka igsoong babaye ug si Papa nagbarug sa bag-ong balkon nga ang iyang mga kamot naa sa iyang bulsa Mahanduraw ninyo ang akong gibati. (gimingaw sa balay)
>
> Si Ken, 10 Pebrero 1945

Bisan Asa sa Pilipinas

Pagka-Pebrero 1945 ang Jolly Rogers milupad na gikan sa Mindoro. Niadtong 20 Pebrero si Ken miadto sa *"usa ka serbisyo sa pagpasalamat sa Dios sa kagawasan sa Pilipinas. Gihangyo kini ni General Mac Arthur."* Mipirma siya sa usa ka sulat nga *"Gikan sa Philipino Kid."*

> Kasagaran naa ko sa "walog sa landong sa kamatayon" apan Siya miingon "Ayaw kahadlok" ug wala koy angay kabalak-an. Ang pinakagrabe nga samad hangtod karon usa ka paak sa lamok.
>
> Si Ken ngadto kang Keith, 15 Pebrero 1945

Giihap niya ang iyang mga misyon pinaagi sa edad sa iyang mga igsoon. Niadtong 28 Pebrero: *"Usa na lang ang kulang nako (14) sa edad ni Keith nga 15."*

> Nahuman namo ang usa ka lisod nga misyon ibabaw sa Formosa karong adlawa. Tinuod gyud nga ang Ps. 23:4 napamatud-an na usab kanako. Kay didto gyud mi nianang walog.
>
> Si Ken ngadto sa iyang inahan, 3 Marso 1945

Pagkasunod adlaw, 4 Marso, gikan siya sa kapilya, diin may memorial service *"para sa mga batan-on nga nawala kanamo karong bag-o."* Mao kana ang adlaw nga ang mga rekord ni Gordon nagpakita nga nag-ampo siya alang sa usa ka simbahan sa San Jose, Mindoro.

Niadtong 5 Marso misulat siya sa iyang kamanghurang igsoong babaye nga si Jane Ann bahin sa umaabot. Gihanduraw niya ang iyang kaugalingon *"sa W.M.B.I. nga ako ang anouncer ... usa ka damgo sa Pilipinas apan may posibilidad kini!"* Unom ka tuig ang milabay naa na siya sa radyo sa Manila.

Gikan sa ospital nianang bulana midugang siya, *"Nagsugod na ko og sabot kon nganong ang mga misyonaryo nga nakaadto na sa field mobalik man. Kini nga mga tawo makapainteres kaayo ug mahigalaon kaayo."*

Mga Sulat gikan sa Crew

Ting-tubo 1945

Sa dihang mibiya si Ken sa crew niadtong Marso 1945, misulat si Jim Hickey nga gihan-ay nila ang iyang mga butang sa wala pa nila kini itugyan.

> Gibulag namo ang kadaghanan sa imong mga butang sa wala pa namo kini itugyan. Gikuha namo ang tanan nimong butang lakip ang imong Biblia ug ubang mga libro.
>
> Si Jim Hickey ngadto kang Ken, 11 Abril 1945

Ang tibuok crew nahimo nang staff sergeant. "Si Stanley na-check out na sa lead! Gipalupad namo kini sa among katapusang misyon sa Farmosa." Napakyas ang ilang tanaman: "Ang mga manok nagkalot sa tunga sa mga radish ug Carrot, ug ang mga ilaga ang mikaon sa nahibilin."

Sa balay wala mahibalo ang pamilya kon asa siya. Usa ka silingan nga mibalik gikan sa Pacific miingon kang Grant nga may San Jose sa Luzon ug usa sa Mindoro. Misulat si Mama, *"Nga layo kaayo ka wala gyud mi mahimo,"* ug dayon, *"Apan karon pa lang nako nabasa ang Bersikulo 'Apan ang akong Dios mohatag sa tanan ninyong kinahanglanon' ug ang kalay-on walay bili alang kaniya."* Sa ubos gidugang ni Keith ang Romans 8:28 ug gidugang ni Eloise ang Isaiah 26:3. Duha ka bulan ang milabay misulat si Ken, "Ang Romans 8:28 naa pa gihapon sa 'Libro sa mga libro.'"

Si Ken nakatabang usab sa uban. Si Johnny Hanrahan, usa ka sundalo nga iyang nailhan nianang ting-tubo, misulat niadtong Hunyo:

> Unta nakasulat na ko nimo sa una pa, Ken, aron magpasalamat sa pagdasig ug paggiya nga imong gihatag niadtong lisod nga mga adlaw sa 126th. … Kanunay ko nga mapasalamaton nga naa ka sa akong tuong kamot niadtong panahona. … May nakuha ko Ken – gipasa nako kini sa uban.
>
> Si John C. Hanrahan ngadto kang Ken, 24 Hunyo 1945

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

John Sunberg

England · 1945

Si John Sunberg usa ka Kristohanong higala ni Ken gikan sa iyang mga adlaw sa training. Milupad siya uban sa Eighth Air Force gikan sa England, ug niadtong Pebrero 1945 misulat siya ngadto kang "Cpl. Kenneth E. Engle." Nakita niya si Hannah, usa ka higala gikan sa training, sa London. Wala siyay Kristohanong barkada sa iyang crew, apan nagpadayon siya sa iyang Biblia.

> Gibasa nako ang akong Biblia kaduha matag adlaw ug gisag-ulo ang mga bersikulo sa kasulatan. … Nakahuman na ko og 13 ka operasyon ug 22 pa ang nahibilin. Nagpasalamat ko sa Dios sa Iyang katingalahang pagpanalipod hangtod karon.
>
> Si John Sunberg ngadto kang Ken, 27 Pebrero 1945

Niadtong Disyembre ang iyang igsoong lalaki nga si Bill misulat kang Ken gikan sa Red Oak. Niadtong 18 Marso 1945, sa ika-baynte tres nga misyon, ngadto sa Berlin, ang bomber ni John naigo pag-ayo. Ang crew misulay pag-abot sa teritoryo nga gikuptan sa mga Ruso ug silang tanan nanglukso gamit ang parachute.

> Nakagawas silang tanan sa eroplano nga luwas apan gipusil sila sa mga Russian Fighter plane.
>
> Si Bill Sunberg ngadto kang Ken, 18 Disyembre 1945

Si John ug si Sergeant Marino namatay. Ang duha ka sulat gitipigan uban sa kaugalingong mga sulat ni Ken.

Misulat usab ang uban. Si Harry, usa ka gunner nga milupad og pito ka misyon sa wala pa siya gi-ground, miingon kang Ken, "Nagkinahanglan ko og usa ka tawo nga sama nimo nga akong makauban, ug makauban sa simbahan, ug sa mga tigom matag semana."

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Diin Ka Niya Gusto

Abilene ug Chicago · 1945–1948

Mibalik si Ken sa Moody human sa gubat, ug gikan sa umahan ug gikan sa Chicago naghatag na siya alang sa misyon. Niadtong 1945 ang Moody Missionary Union nagpasalamat kaniya sa usa ka gasa. Niadtong 1946 ang misyonaryo nga si Anita Lewis nagpasalamat kaniya sa napulo ka dolyar ug sa iyang mga pag-ampo: "Hinaut nga ang Ginoo mogamit kanimo pag-ayo alang sa Iyang himaya ug sa dili madugay ibutang ka sa Iyang gitudlo nga dapit sa pag-alagad."

Niadtong 1948 miabot ang usa ka sulat gikan sa India. Si Violet Hendrickson, usa ka higala gikan sa Moody nga gitugyan gikan sa Austin, misulat gikan sa usa ka eskwelahan sa mga babaye sa Kollegal. Nakakita siya og usa ka tibuok-panid nga advertisement sa Moody sa usa ka magasin, nga may litrato ni Ken, "nakigsulti sa usa ka lalaki sa usa ka mission." Nahinumdom siya sa ilang estoryahanay sa Sweet Shop bahin sa kon ang usa ka misyonaryo angay ba magplano sa iyang dalan o itugyan kini sa Ginoo.

> Kenneth, mao kini ang pinakanindot nga butang sa tibuok kalibotan ang mahibalo nga ang dapit nga imong gibarogan mao ang dapit nga ang Ginoo mismo ang mipili para nimo. … Aduna na ba kay dugang nga giya gikan sa Ginoo kon asa ka Niya gusto? Morag dako kaayo ang panginahanglan bisan asa.
>
> Si Violet Hendrickson ngadto kang Ken, 19 Agosto 1948

Nianang ting-tubo si Keith na-engage kang Cleo Barten ug gihangyo si Ken nga mahimong best man. Gitambagan ni Ken ang iyang igsoon.

> Kini mao ang pagbutang sa Ginoong Jesu-Kristo nga una sa tanan. Kon tinuod nimo Siyang ibutang nga una Siya ang mohikay sa tanang detalye. … Unya kinahanglan ninyong hisgotan ang pagbaton og family worship sa inyong balay.
>
> Si Ken ngadto kang Keith, 28 Abril 1948

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Ang Barko sa Bahandi

Worcester, Massachusetts · Agosto 1949

Human sa iyang gradwasyon sa Moody niadtong 1949, gigamit ni Ken ang iyang bakasyon sa Agosto sa pagdumala og duha ka semana nga Daily Vacation Bible School sa usa ka gamay nga kapilya sa Worcester, Massachusetts. Nagsugod kini niadtong 8 Agosto.

Gidumala niya kini sama sa usa ka paglawig. Ang matag bata nagkinahanglan og tiket aron makasakay sa barko. Usa ka lumba sa mga sailboat ang nagpaabante sa matag crew tungod sa pagdala og Biblia ug mga bisita, ug usa ka gamay nga batang lalaki ang nakadala og 28 ka bata sulod sa duha ka semana.

> Laing highlight sa adlaw mao ang pagsag-ulo nga among gitawag og barko sa bahandi, ang Biblia mao ang among mapa sa bahandi.
>
> Report ni Ken, Septiyembre 1949

Usa ka buntag usa ka batang lalaki ang nagpabilin. Siya ang higala nga nagdala sa tanan kadtong mga bisita.

> Ang pinakadakong kalipay sa buhat mao ang usa ka buntag nga ako nakahigayon sa pagdala sa usa ka batan-on ngadto sa Ginoong Jesus. Pagkadako sa iyang kalipay sa dihang si Jesus misulod.
>
> ang mao gihapong report

Sa katapusang gabii mianhi ang mga ginikanan, ug ang ebanghelyo gihatag usab kanila. Unya si Ken mipadayon ngadto sa New York ug Washington, D.C.

Mga batang lalaki ug babaye, mga bersikulo nga nasag-ulo, ug ang ebanghelyo: mao kini ang buhat nga iyang buhaton sa nahibilin niyang kinabuhi, sa wala pa siya mahibalo kon asa siya ipadala sa Ginoo.

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

IKADUHANG BAHIN

Si Ken ug si Mary Lou

Usa ka dalaga gikan sa Canonsburg, ug usa ka sulat nga mitabok sa Pacific

GI-UPDATE NIADTONG 24 OKTUBRE 2026

☀ Si Karen ug Patrick sa Romblon

Ang Dalaga gikan sa Canonsburg

Si **Mary Louise Leonard** natawo niadtong 20 Hulyo 1930 sa Canonsburg, Pennsylvania. Ang iyang kaugalingong memoir nagsulat sa unang reaksyon sa iyang inahan: *"Pagkapangit sa bata!"* Si Iyaan Freda, ang kaluha, mitubag, *"Dili oy, cute man siya!"*

Nagdako siya uban ni Laddie nga collie, nagtukar og piano bisan walay nota ug trombone sa banda, ug gitugyan ang iyang kinabuhi kang Kristo niadtong 1942. Niadtong 31 Agosto 1948 miabot siya sa Chicago aron magtuon isip nars sa West Suburban Hospital. Nianang ting-dagdag miadto siya aron maminaw kang Dr. Ironside. Niadtong 1949 gidawat siya sa panag-ambitay sa Austin Gospel Hall.

Nailhan niya si Ken sa buhat sa mga bata sa usa ka kapilya sa Chicago. Ang ilang pagpangulitawo nagsugod sa ting-init sa 1950, matod sa pamilya, sa usa ka moonlight cruise.

Ang journal ni Ken naghatag sa petsa: Lunes 26 Hunyo 1950. "Usa ka panahon sa paghulat ang bag-o lang natapos," sulat niya. Interesado na siya sukad pa sa Enero ug naghulat og pipila ka bulan sa "go ahead" sa Ginoo. "Nalipay gyud ko nga naghulat ko, hinaut nga kanunay ingon niini." Ang iyang kaugalingong timeline midugang og duha ka entry niadtong Disyembre 1950:

> Dis 11, 1950 – cedar chest (gikan kang Ken)
> Dis 14, 1950 – Ngadto sa Abilene – Texas Chief (Aron makita si Ken)
>
> Timeline ni Mary Lou

Duha ka bulan ang milabay si Ken milawig paingon sa Pilipinas nga wala siya.

Gikan sa kaugalingong memoir ug timeline ni Mary Lou.

Ang Prayer Meeting sa Moody

1949 o 1950

Sa dihang si Ken estudyante pa sa Moody Bible Institute, sakop siya sa usa ka prayer group nga nagtigom aron mag-ampo alang sa China. Kana nga palas-anon nagsugod pa sa iyang unang tuig sa Moody, sa dihang si Harry Liu, usa ka Chinese nga estudyante, nangulo sa usa ka prayer meeting alang sa China (tan-awa ang Usa ka Misyonaryo gikan sa China). Sa mao gihapong panahon nagsinulatay siya ug si Cyril Brooks sa Pilipinas, ug nag-ampo siya kon gusto ba sa Ginoo nga moadto siya didto.

Usa ka gabii gihangyo ni Ken ang pipila sa ubang mga estudyante sa Moody nga moapil kaniya sa usa ka tibuok-gabii nga prayer meeting. Nag-ampo sila hangtod sa kabuntagon.

Pagkabuntag miadto si Ken sa iyang mailbox. Sa sulod may sulat gikan kang Cyril Brooks, nagdapit kaniya nga moadto sa Pilipinas isip misyonaryo. Kadtong sulata traynta ka adlaw nga naa sa barko. Miabot kini kaniya mismo sa buntag human niya gigugol ang tibuok gabii sa pagpangayo sa Dios og giya.

Gipadala na sa Dios ang tubag usa ka bulan sa wala pa mahuman si Ken sa pagpangayo niini.

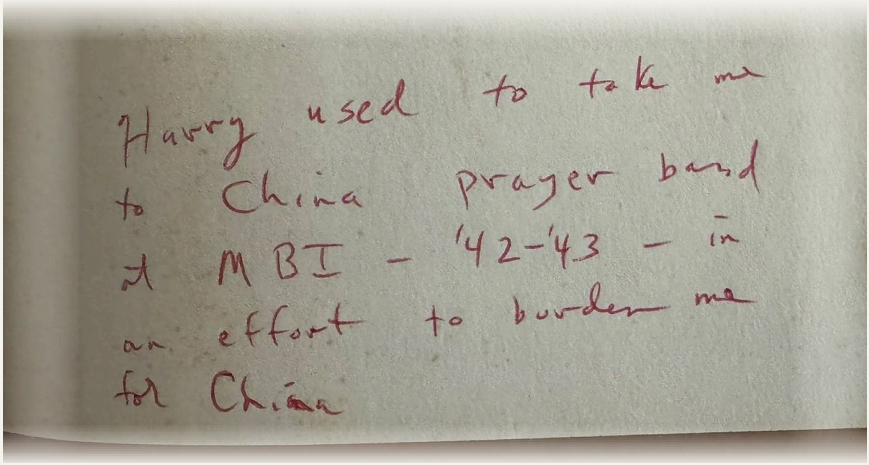
“Ug mahitabo nga sa dili pa sila motawag, motubag na ako; ug samtang nagsulti pa sila, maminaw na ako.”

Isaiah 65:24

Gikan sa mga handumanan ni Kevin Engle

▶ Paminawa si Dad Brooks

Ang China Prayer Band

Ang kaugalingong nota ni Papa sa pula nga tinta, gisulat sa iyang kopya sa Chinaman's Chance: "Si Harry kanunay modala nako sa China prayer band sa MBI – '42–'43 – aron hatagan ko og palas-anon alang sa China." Didto sa Moody Bible Institute nga si Harry Liu unang nagbutang sa China sa kasingkasing ni Ken. Tan-awa ang Usa ka Misyonaryo gikan sa China.

Koleksyon ni Kevin Engle · *Chinaman's Chance* © 1956 by The Moody Bible Institute of Chicago

Usa ka Abli nga Pultahan

Chicago · Mayo–Agosto 1950

Sa tingpamulak sa 1950 misulat si Ken kang Cyril Brooks didto sa Manila aron mangutana bahin sa panginahanglan. Niabot ang tubag sa ulahing bahin sa Mayo. Misulat si Mr. Brooks nga si Ken angay mosunod sa paggiya sa Ginoo, ug dayon:

> Siguradong may lugar para nimo nga motabang dinhi sa palibot sa San Juan kon tawgon ka sa Ginoo nga motrabaho uban kanamo. Karon daghan ang wala mabuhat kay wala mi igong panahon ug kusog aron maatiman kining tanan.
>
> Cyril Brooks, gikutlo ni Ken sa iyang inahan, 26 Mayo 1950

May trabaho sa Iningles uban sa mga batan-on, ingon niya, "diin makatabang ka dayon aron mogaan ang among palas-anon," ug iyang gihisgotan ang usa ka roll-away nga higdaanan.

> Siyempre, pagdawat nako sa sulat, nalipay gyud ko pag-ayo. Morag may bukas nga pultahan sa akong atubangan, labing menos niining higayona. … Gihatagan ko sa Ginoo og tinuod nga kalipay ug kalinaw sa akong kasingkasing sukad nakahukom ko nga moadto sa mga Isla. Wala nay mas maayo pa kay sa pagpuyo sulod sa Iyang kabubut-on.
>
> Si Ken ngadto sa iyang inahan, 26 Mayo 1950

Naghimo si Ken og iskedyul, nga moabot siya sa misyon sa Disyembre. (Kon kini ba ang sulat bahin sa tibuok-gabii nga tigom sa pag-ampo, wala mahibalo ang pamilya.)

Puno kaayo ang iyang kataposang mga semana sa Moody. Nagsulti siya bahin sa mga sanlahon samtang huyang ang iyang tingog: "Nagtuo gyud ko nga gigamit kini sa Espiritu Santo." Niadtong 17 Hulyo nagtawag ang Dean og adlaw sa pag-ampo alang sa mga mogradwar, "usa ka adlaw nga dugay nakong mahinumdoman." Migradwar siya niadtong 3 Agosto 1950.

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Gitugyan ngadto sa Buluhaton

Chicago ug Abilene · Hunyo–Hulyo 1950

Niadtong Dominggo 25 Hunyo 1950 nakigkita si Ken sa mga ansiano sa Austin Gospel Hall sa Chicago ug gisaysay ang iyang pagpamatuod. *"Gusto nilang mosulat og usa ka hiniusang sulat uban sa tigom sa Abilene,"* ingon niya sa iyang igsoong babaye nga si Eloise.

Ang sulat gipetsahan og 9 Hulyo 1950. Gipadala kini ngadto sa "mga Kristohanon nga nagtigom sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Kristo sa Estados Unidos, Canada ug sa ubang lugar." Gisaysay niini kon giunsa pag-adto ni Ken sa Chicago gikan sa Abilene isip estudyante ug kon giunsa siya pagtawag ngadto sa kasundalohan.

> Sa ulahi gitawag siya sa pag-alagad sa kasundalohan, ug samtang didto siya sa Pilipinas, gipapas-an sa Espiritu Santo sa iyang kasingkasing ang panginahanglan sa ebanghelyo niadtong nasora. … Nakat-onan namo ang paghigugma sa atong igsoon nga si Engle ug gipabilhan namo ang iyang tinguha nga moalagad sa buluhaton sa Ginoo.
>
> ang sulat sa pagtugyan, 9 Hulyo 1950

Nag-ingon kini nga gusto niyang moadto isip kauban nga mamumuo ni Cyril Brooks sa Manila.

Alang sa Grace and Truth Gospel Hall sa Abilene, kini gipirmahan ni D. W. Emig, F. H. Nicholson, sa amahan ni Ken nga si Grant Engle, sa iyang uyoan nga si Orville Robson ug sa iyang igsoong lalaki nga si Keith Engle. Alang sa Austin, napulog upat ka lalaki ang mipirma, lakip kanila si Henry T. Moffat, Dr. R. Winfield Scott, Phil R. Clarkson ug Clarence R. Welsher.

Sa mga Brethren, ang misyonaryo dili moapil og board. Molakaw siya nga gitugyan sa iyang mga tigom sa iyang lugar, ug sila ang mosuporta kaniya pinaagi sa pag-ampo. Ang amahan ug igsoong lalaki ni Ken mipirma sa sulat nga nagpadala kaniya.

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Ang Tigom nga Nagpadala Kanila

Austin Gospel Hall, Chicago · 1894–1953

Kini ang estorya sa Austin Gospel Hall sa Chicago, nga sa ulahi nahimong Woodside Bible Chapel, nga gisaysay ni James Brown, usa sa mga magtutuo nga didto na sukad pa sa sinugdanan. Gisubay niini ang gamay nga tigom gikan sa usa ka giabangan nga tindahan niadtong 1894 hangtod sa usa ka hall nga may mga duha ka gatos ka magtutuo. Duol sa kataposan, taliwala sa mga gipadala sa tigom aron moalagad sa Ginoo sa layong mga nasod, makita nimo ang "Mr. & Mrs. Ken. Engle — Philippines."

Ang Sinugdanan ug Pagtubo sa Tigom sa Austin, 1894 hangtod 1953 · sinulat ni James Brown

Niadtong tuig 1894 ang Austin, Illinois usa ka gamay nga baryo sa kasadpan lang sa Chicago.

Sa Tingpamulak niadtong tuiga duha ka igsoon ang mianhi gikan sa Avondale (si Winsor Chase ug si James K. Pea) aron susihon kon mahimo bang magtukod og pagpamatuod sa Baryo, nga niadtong panahona gipuy-an sa usa ka komunidad nga masimbahon, kasagaran mga Lutheran, Baptist ug Methodist. Dugang pa, niadtong panahona walay mga bar sa baryo, ug wala usab simbahang Romano Katoliko duol sa lugar diin nahimutang karon ang Austin Gospel Hall. Sa tinghunlak sa 1894 ang duha ka igsoon nga gihisgotan sa ibabaw mibalhin sa Austin uban sa ilang mga pamilya — ug kini nag-abli sa dalan alang sa pagtukod, sa gamay nga paagi, og usa ka tigom sa Austin. Samtang, gimantala na ang Ebanghelyo sa mga eskina sa dalan; ug usa sa mga nainteresado niini nga buluhaton mao ang maisog nga pioneer nga Magwawali nga si Donald Ross, nga nagwali sa gawas sa makadaghang higayon, ug mibisita usab sa mga panimalay diin nagbilin siya og mga tract sa Ebanghelyo. Sa sayong bahin sa tuig 1895 ang mga pamilya ni William Pea ug ni Forsyth Frazer mianhi gikan sa Avondale; ug sa ulahi giubanan sila sa tulo ka pamilyang Swedish (Matson, Anderson ug Hagland) nga kaniadto nakig-uban sa gitawag nga exclusive brethren. Ang pito ka pamilya nakahukom nga moabang og Tindahan sa gitawag kaniadto nga Ontario Street (karon Ohio Street) ug Parkside Avenue.

Didto nila gisaulog ang Panihapon sa Ginoo, nagpadagan og Sunday School, mga tigom sa Ebanghelyo matag Dominggo sa gabii ug mga tigom usab sulod sa semana.

Ang mga kampanya sa Ebanghelyo gipahigayon sa hall ni Donald Ross, James Harous, Mr. Honeypenny, John Smith, Donald Munroe, Alexander Marshall, C. F. Rose, W. J. McClure ug uban pa. May mga tigom usab sa tolda sa maong distrito, ug ang mga tigom sa hall ug sa tolda miresulta sa pagkakabig sa mga wala pa maluwas ug sa paglig-on sa mga balaan. Usa ka gamay nga tindahan ang giabangan sa eskina sa Laramie ug Chicago Avenues niadtong 1900, ug didto gipahigayon ang mga tigom sa mga bata ni Mr. Soper, Mr. Cole ug Mr. M. Capp; pipila sa mga bata nakabig ug nadugang sa Tigom. Niining panahona duha sa nag-unang mga igsoon ang nawala sa gamay nga panon sa mga magtutuo — si Winsor Chase mibalhin sa Evanston, Illinois tungod kay gibalhin ang negosyo nga iyang gitrabahoan, ug ang usa mipauli aron makig-uban sa Ginoo human sa pipila ka bulan nga sakit. Gikan sa 1901 hangtod 1902 ang mga magtutuo nakighiusa sa West Side Meeting, nga nahimutang sa Colorado Avenue duol sa Madison Street. Sa sayong bahin sa 1905 ang mga Magtutuo sa Austin nakahukom nga mobalik ug magtukod pag-usab og pagpamatuod sa ilang lugar, ug gibuhat nila kini pinaagi sa pag-abang sa Nissen's Hall nga nahimutang mga upat ka bloke sa Sidlakan sa Laramie Avenue sa Chicago Avenue. Sa tuig 1907 ang mga magtutuo nagtigom sa usa ka tindahan pipila ka pultahan sa Sidlakan sa Laramie sa Chicago Avenue, ug niadtong 1908 didto na sila sa usa ka Hall sa ikaduhang andana sa 419 N. Laramie Avenue. Ang nag-unang mga igsoon niining panahona mao si Tom Bendelow, G. N. Barnes, D. Stubbs, D. M. Kerr ug Alec Anderson. Ang mga batan-on mao si John Duff, Robert Houston, Jr., William Murray, James Brown, Ralph Barnes, Elizabeth ug Ann Gilmour, Mary ug Alice Pea.

Wala madugay, si Mr. Robert Houston, Sr., ug ang uban pa sa iyang pamilya mianhi gikan sa New York. Si Mr. & Mrs. Robert Murray mianhi gikan sa Kilmarnock, Scotland, ug nakatabang sa pagdugang sa gidaghanon sa mga nakig-uban. Si Mr. & Mrs. Andrew Gilmour ug ang uban pa sa pamilya mianhi niadtong tuig 1912, ug niining panahona may mga kap-atan o kalim-an na ang nakig-uban.

Niining panahona may medyo dako nang Sunday School, ug si Mr. C. F. Atwood, nga ilado sa mga ansiano, ug nakig-uban sa tigom sa ulahing bahin sa tuig 1908, gitudlo nga superintendent sa Sunday School. Ang Panihapon sa Ginoo gisaulog matag Adlaw sa Ginoo sa 10:30 A.M., ang Sunday School sa 2:30 P.M. ug ang Ebanghelyo gimantala sa 7:45 P.M. matag gabii sa Adlaw sa Ginoo. Lain-laing mga Ebanghelista ang nagwali sa Hall sa 419 N. 52nd Avenue (mao kini ang ngalan niadto) gikan sa 1908 hangtod 1915 sa dihang ang mga magtutuo mibalhin sa bag-ong natukod nga hall sa 748 N. 51st Court (karon N. Leamington Avenue). Usa sa labing ilado nga mga Ebanghelista niining panahona mao si Mr. Robert McMurdo, nga uban sa iyang pamilya mipuyo sa Austin, ug sa lain-laing higayon nagpahigayon og serye sa mga tigom, nagwali sa Ebanghelyo ug nagministeryo sa Pulong nga may mga resulta nga misunod. Ang mga lokal nga igsoon usahay nagmantala sa Ebanghelyo sa Adlaw sa Ginoo sa 7:45, ug nagministeryo sa Pulong matag Martes sa gabii sa 7:45 P.M. Kini nga mga tigom, uban sa ngalan sa mga mosulti, gi-anunsyo sa usa ka lokal nga mantalaan nga gitawag og Austinite nga gipatik ug gibasa sa kadaghanan sa tibuok komunidad, ug naghatag og dakong luna sa mga balita sa Simbahan. Usa ka tigom ang gipahigayon niadtong Pebrero 17, 1915 sa AUSTIN GOSPEL HALL, 419 N. 52nd Avenue, ug gisagop ang ngalan sa korporasyon, nga mao ang AUSTIN GOSPEL HALL INCORPORATED. Alec Anderson, Thomas Bendelow ug C. F. Atwood, mga Trustee.

Giplano ang pagkuha sa propiedad sa 746-748 N. 51st Court, ug ang pagtukod og Hall didto nga gibanabana nga mogasto og $6500. Ang Tigom mobayad og abang nga 5% sa gasto ngadto sa Incorporated nga lawas.

Ang yuta gipalit niadtong Marso 15, 1915 sa $1260. Ang pagtukod gikontrata sa bulan sa Mayo, 1915. Ang mga lingkoranan gipalit sa kantidad nga $500.00 ug ang ubang kasangkapan gidonar. Ang building natukod sa gasto nga mga $5250.

Ang pang-abling Komperensya gipahigayon sa bag-ong Hall niadtong Sabado Agosto 16, 1915, ug bisan pa may pipila ka gagmay nga butang sa building nga kinahanglan pang atimanon, wala kini makapalangan sa pormal nga pag-abli sa hall.

Ang mga nakig-uban sa Tigom sa Austin gihangyo nga mopahulam og kwarta sa 5% nga interes, ug may $6455 nga natigom (igo aron matabonan ang utang), ug usa ka kasabotan ang gipirmahan sa tanang Note Holder, nga nagtugot sa pagbayad sa bisan asa o tanang note bisan kanus-a. Kini nga mga note gibayran sa matag karon ug unya mao nga sa Hunyo 1916, nabayran na ang tanang note ug nahawan na ang utang sa propiedad. Dugang pa, si Mr. C. F. Atwood mismo mikuha og mga $5000.00 sa nahibilin nga mga note aron mahimo kini. Kini nga buhat ni Mr. Atwood naggikan sa paghigugma sa usa ka igsoon, ug sa taas nga kalamboan sa KRISTOHANONG

[Usa ka bahin dinhi dili mabasa sa scan.]

Nakig-uban sa Tigom sa Austin sa unang mga adlaw si Mr. & Mrs. George Mizen, Mr. Eugene Peterson (karon taga-Toronto), Miss G. Skinner, Mary & Alice Pea, Mrs. A. Houston, ang Pamilya Cameron, Mr. & Mrs. Fred Mizen, Mr. & Mrs. Ernie Bendelow, Mr. & Mrs. W. Duncan, Dr. W. Scott. Sa ulahi miabot si Mr. & Mrs. C. R. Welsher ug ubay-ubay pa gikan sa Kostner Avenue Mission. Ang mga Skinner, gikan sa Elgin, ang mga Simpson gikan sa Kansas City, ug ang pag-abot sa mga pamilya gikan sa gawas sa nasod nakatabang sa pagdugang sa gidaghanon sa mga nakig-uban ngadto sa mga 200.

Ubay-ubay sa mga nakig-uban miadto sa distrito sa Irving Park, nagpahigayon og mga Tigom sa Ebanghelyo sa usa ka Tindahan, ug sa tabang ni H. H. Harper midaghan sila, ug sa kataposan nakahukom nga magtukod og Hall sa 5614 Dakin Street. Laing sanga sa Tigom sa Austin makita sa Norwood Gospel Chapel, bisan pa nga direkta silang naggikan sa Irving Park Gospel Hall. Si Mr. J. Willard Hoyle ug uban pa nga karon nakig-uban sa Norwood Gospel Chapel kaniadto taga-Austin, ug bisan pa nagkalayo sila sa lugar nakig-uban gihapon sila sa mga nagtigom sa lugar nga ilang gigikanan. Busa gikan sa gamay nga sinugdanan may tulo na karon ka Tigom nga malipayong nakig-uban sa usag usa.

Ang impluwensya sa Tigom sa Austin moabot og layo kay ang uban gikan kanamo miadto sa layong mga bahin sa kalibotan aron imantala ang EBANGHELYO SA HIMAYA SA BULAHANG DIOS ngadto sa mga NAGLINGKOD SA KANGITNGIT UG SA LANDONG SA KAMATAYON. Kini nga mga igsoong lalaki ug babaye gitugyan sa pag-alagad sa Ginoo sa lain-laing panahon sa Tigom sa Austin:

Mr. Maitland — Angola (karon anaa sa iyang nasod).

Mr. & Mrs. J. H. Davies — India (karon anaa sa England).

Harold H. Harper — U.S.A.

Mr. & Mrs. Edwin Gibbs — Natal.

Mr. & Mrs. Aden Ferguson — Natal.

Alfred P. Gibbs — U.S.A.

Mr. & Mrs. James Kenny — South America.

Mr. & Mrs. Wm. Rogers — Fr. Eq. Africa (karon anaa sa iyang nasod).

Mrs. Alice Hey — France.

Mr. & Mrs. Ken. Engle — Philippines.

Violet Hendrickson — India (karon anaa sa iyang nasod).

Si Mr. & Mrs. John Duff, Mr. & Mrs. James Brown, Mrs. Elizabeth Murray na lang ang nahibilin sa mga nakig-uban sa unang mga adlaw, ug human sa 45 ka tuig sa Chicago, si Mr. & Mrs. J. Brown hapit na mobiya paingon sa Toronto, Canada.

Ang mga Trustee karon mao si John Duff, James Brown, C. R. Welsher, Donald Anderson ug Henry T. Moffat.

Ang nahisulat sa ibabaw sinulat ni JAMES BROWN.

Sinulat ni James Brown, usa ka trustee sa Austin Gospel Hall, mga 1953, gikan sa usa ka typescript sa mga papeles sa pamilya. Ang Austin Gospel Hall sa ulahi nahimong Woodside Bible Chapel.

Basaha kini sa Faithful Men Library ↗ · **I-download ang PDF ↗** · **PDF sa Tagalog ↗**

Magkita Ta sa Taps

Niadtong Agosto 1950 mibiya si Ken sa Chicago paingon sa uma sa pamilya sa Kansas. Siya ug si Mary Lou nag-uban sa usa ka kataposang semana, ug iya kining gitawag nga *"ang kinatumyan sa akong upat ka tuig sa Chicago."* Misulat siya gikan sa uma nga may usa ka ideya.

> Unsa kaha kon matag gabii sa alas 10:00 sa inyong oras, nga alas 9:00 PM dinhi, mohunong ta aron mag-ampo nga dungan. … Busa bisan pa layo ta sa usag usa makatigom ta sa atubangan sa Ginoo. Tawgon nato kini nga "at taps."
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, Agosto 1950

Gitapos niya ang sulat sa *"Magkita ta sa taps,"* ug sulod sa daghang bulan human niadto, mao na kana ang ilang pag-ingon og good night.

Sa kadaghanan sa Agosto nagtudlo si Ken sa Kansas Bible Camp duol sa Wichita. Namatikdan sa mga camper nga kanunay siyang makadawat og mga sulat gikan sa Chicago, ug wala nila kini palabya. Usa ka buntag samtang namahaw, ang tibuok kan-anan mikanta niini ngadto kaniya:

> Kalimti na si Mary Lou, Mr. Engle.
>
> ang mga camper, Kansas Bible Camp, Agosto 1950

"Grabe nga semana!" sulat niya sa usa ka postcard. *"Pipila ang miingon nga naluwas sila."*

Hapit matag adlaw mitubag og sulat si Mary Lou gikan sa West Suburban, diin hapit na siya mahimong senior student nurse. Miangkon si Ken nga ang iyang kasingkasing *"mopitik-pitik matag makadawat ko og sulat gikan sa Oak Park."* Niadtong 1 Septiyembre kawhaan ug upat ka pulang rosas ang miabot gikan sa Kansas aron iuban sa iyang bag-ong puti nga uniporme.

Pito sa Kansas Bible Camp

Wichita, Kansas · Agosto 1950

Ang Kansas Bible Camp gihimo sa 1601 West 51st Street sa Wichita, nga may mga 110 ka camper. Nagtudlo si Ken og kalim-an hangtod kan-uman ug lima ka bata, nag-edad siyam hangtod katorse, tulo ka period matag adlaw. Ang direktor, si Richard Burson, mao ang nagtudlo sa mga camper sa "Kalimti na si Mary Lou."

> Nag-awas ang akong kasingkasing karong gabhiona samtang nagsulat ko - Duha ka bata ang miingon nga naluwas sila - usa ka gamay nga itom nga batang lalaki ug usa ka gamay nga puti nga batang babaye.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, Agosto 1950

Pag-abot sa tigom sa pagpamatuod sa campfire sa Biyernes, midaghan pa sila.

> Pito ka bata (4 ka lalaki & 3 ka babaye) ang miingon nga naluwas sila. Walay duha nga naluwas sa samang oras o lugar.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, Agosto 1950

Mainampingon siya sa pag-ihap: *"Kon maghisgot ta bahin sa mga kalag nga naluwas, sa akong hunahuna kinahanglan mag-amping gyud ta kay nagtuo ko nga makadaghan natong mapasubo ang Ginoo niini nga butang. Mary Lou, wala ko kahinumdom kanus-a ko nakakita og ingon niana kadako nga panalangin sa akong ministeryo sama sa akong nakita sa camp."*

Niadtong ting-init nagsugod ang Gubat sa Korea. Ang mga higala gi-classify nga 1-A, ug nangutana si Mary Lou kon tawgon ba pag-usab si Ken.

> Miadto ko didto alang kang Uncle Sam kaniadto; niining higayona naglaum ko nga moadto alang sa Ginoo. Apan, Siya ang labing nakahibalo, ug kon gusto Niya nga didto ko, didto gyud ko gustong maanaa.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, 23 Agosto 1950

Duha ka Kolum sa Traktora

Abilene, Kansas · Agosto–Septiyembre 1950

Pagpauli sa uma, nagsugod si Ken sa pagsaysay sa iyang pagkatawag. Sa Elm Springs Bible Hall naghatag siya og "usa ka Philippine flannel talk sa mga bata" ug nagsulti bahin sa misyon sa tibuok kalibotan. Niadtong 17 Septiyembre nagwali siya sa First Baptist Church sa Abilene.

> Usa ka lalaki ug usa ka babaye ang miduol human sa serbisyo sa buntag ug miingon nga nahinumdom sila nga nakaila nila ko sa Walla Walla, Wash. Kadto sa dihang naa pa ko sa air force ug nagkita mi sa balay sa ministro sa Baptist – Gamay ra gyud ang kalibotan.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, 18 Septiyembre 1950

Nag-order siya og usa ka libo ka prayer card, ug sayop ang espeling sa iyang ngalan sa matag usa. Ang tig-imprinta nagpadala og ikaduhang usa ka libo nga husto na ang ngalan. *"Mary Lou, nagtuo ko nga gikan kini sa Ginoo. Duha ka libo sa presyo sa usa."*

Dayon miabot ang lisod nga pagpili. Si Don Parker, nga maoy nag-areglo sa iyang mga tigom sa New York, naangol sa dihang mibuto ang makina sa iyang yate ug mihangyo kang Ken nga maghulat hangtod sa ulahing bahin sa Oktubre. Mobiya ba gihapon siya sa Septiyembre?

> Migawas ko sakay sa traktora aron magsuyod … ug aron usab mag-ampo alang sa paggiya.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, 19 Septiyembre 1950

Sakay sa traktora naghimo siya og duha ka kolum sa mga rason, Septiyembre ug Oktubre. Ang Septiyembre may "labing maayo nga lista." *"Usa kini ka lakang sa pagtuo apan M.L. hapit adlaw-adlaw Siya naghatag kanako og 'green light' bahin sa misyon. … Bisan pa ngitngit ang hulagway bahin sa pagkuha og visa nagtuo ko nga kon mag-ampo ta, Iyang himoon kini sa hustong panahon."*

Pagkasunod adlaw gisumada niya kini sa iyang journal: "Gidala sa Ginoo, gigamit ang duha ka plano, Iyang gipakita kon hain, makita ang panalangin sa unahan. Resulta sa paghulat Kaniya."

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Ang Batan-on gikan sa Wheaton

Chicago paingon sa New England · Oktubre 1950

Sa tren sa gabii gikan sa Chicago paingon sa Boston, namatikdan ni Ken ang usa ka batan-ong lalaki sa pikas sa agianan nga nagbasa sa iyang Biblia. Estudyante siya sa Wheaton College nga mipauli tungod sa mga problema.

> Nindot kaayo ang among panag-uban. Miadto mi sa diner aron mokaon og gamay - dili gyud siya maulaw sa Pulong. Gidala niya ang iyang Biblia ug gibutang kini sa lamesa.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, 17 Oktubre 1950

Sa pagkakita sa mga problema sa batan-on, nakahukom si Ken nga dili mogasto og kwarta sa sleeper, ug natulog nga naglikoang sa usa ka bakanteng lingkoranan. Gisugat siya ni Mr. MacDonald sa Boston nga nagsul-ob og plaid nga kurbata aron mailhan siya ni Ken.

Sa unang gabii nagsulti si Ken sa hall sa Cliff Street sa Boston. "Tinuod nga kainit. Pipila ang nangutana kon may kapuy-an ba ko. Ang Ginoo ang nagbuhat niini." Paglabay sa lima ka tuig, sa iyang unang furlough, mibalik siya sa Beech Street aron isaysay ang pagkamatinud-anon sa Dios sa Pilipinas. "Morag balay ra ang pagpuyo sa mga MacDonald."

Karon may 95 na siya ka slide sa Pilipinas. Sa unang gabii nga gigamit niya kini, misulat siya, "Nindot kaayo ang mga slide apan ang mosulti nga si KE. kulang kaayo." Apan midaghan ang mga tigom: Somerville, Worcester, Attleboro, Westerly. *"Usa sa labing maayo nga tigom sa ebanghelyo nga akong nabatonan kagabii. Nahibalo ko nga tubag kini sa pag-ampo."*

Usa ka babaye sa tigom sa Beech Street sa Somerville mihangyo kaniya nga motudlo sa iyang klase sa child evangelism. Gibutang niya ang direksyon niini sa iyang bulsa, apan miadto sa Beacon Street imbes nga sa Beacon Terrace, ug naulahi siya og tunga sa oras. *"Ang leksyon: Dili igo nga nakasunod ta sa Ginoo gahapon ug sa miaging mga adlaw apan kinahanglan maglakaw ta uban Kaniya karon."* Paglabay sa duha ka bulan misulat ang babaye nga ang mga bata nag-ampo alang kaniya, ug nagpadala og gasa, katunga niini gikan sa mga bata.

Gikopya niya alang kang Mary Lou ang usa ka linya gikan sa journal ni David Brainerd: *"Gusto kong hurot-hurotan ang akong kinabuhi sa pag-alagad Kaniya, alang sa Iyang himaya."*

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Nganong Moadto sa Langyaw nga Nasod?

West Suburban Hospital, Oak Park · Agosto–Nobyembre 1950

Student nurse si Mary Lou, ug nakit-an usab niya ang iyang kaugalingong pagkatawag. Sa Loop nakig-ambit siya og lamesa sa cafeteria uban sa usa ka tigulang nga babaye nga reklamador ug gihatagan niya kini sa tract nga "The Way of Salvation." Mitubag si Ken, *"Naa kay mga sangkap sa usa ka maayong misyonaryo."*

Nangutana ang mga tawo nganong moadto pa sa gawas sa nasod nga daghan man ang wala pa maluwas dinhi. Nakit-an niya ang tubag sa Lucas.

> Ang Luke 4:43 nagsaysay diin ang Ginoo mismo nag-ingon “Kinahanglan magwali usab ko sa gingharian sa Dios sa ubang mga lungsod; kay mao kini ang hinungdan nga gipadala ko!”
>
> Si Mary Lou ngadto kang Ken, 24 Oktubre 1950

> Mga pagano sa atong palibot nga may kahigayonan sa ebanghelyo, ug mas grabe pa, liboan sa Africa o sa Pilipinas nga malipayong modawat Kaniya kon makadungog lang unta sila bahin Kaniya. Nindot nga kita ang gipili aron mosaksi, dili ba.
>
> Si Mary Lou ngadto kang Ken, Septiyembre 1950

Samtang naka-duty sa gabii, usa ka lalaki nga himalatyon sa kanser ang nangutana kaniya nganong mahimo man siyang misyonaryo.

> Gipasabot nako kaniya nga bisan pa importante ang pag-ayo sa lawas alang niining kinabuhia, ang pag-ayo sa kalag nagpasabot og kinabuhi o kamatayon hangtod sa kahangtoran.
>
> Si Mary Lou ngadto kang Ken, Nobyembre 1950

Sa kilid sa usa ka sulat gisulat niya ang "(MINDORA)," para sa Mindoro, diin nag-ampo si Ken alang sa usa ka simbahan niadtong 1945.

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Thanksgiving, 1950

Daghang bulan nang gikabalak-an ang visa ni Ken para sa Pilipinas, ug dili pa gyud kini sigurado. Sa adlaw sa wala pa ang Thanksgiving, miabot ang balita gikan sa Manila: girekomendar sa opisina sa immigration nga ihatag kini. Sa hapon sa Thanksgiving didto sa uma, samtang naghulat sa pabo, gisulat ni Ken alang kang Mary Lou ang iyang lista.

> Una sa tanan nagpasalamat ko sa akong Manluluwas. Gihatag Niya ang Iyang tanan alang kanako. … Sunod nagpasalamat ko Kaniya tungod nimo. Ang imong panaghigalaay labaw pa sa akong gidahom nga makit-an sa bisan kinsa.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, Thanksgiving, 23 Nobyembre 1950

> Sunod Mary Lou nagpasalamat ko sa Iyang paggiya ngadto sa mga isla. Gahapon nakadawat ko og balita nga ihatag na ang akong visa. Nalipay kaayo ko. Salamat sa imong mga pag-ampo.
>
> ang mao rang sulat

Dayon ang iyang mga ginikanan. *"Siguradong wala na Siyay mas maayo pa nga ginikanan nga ikahatag kanako."*

Gipirmahan niya kini og *"Hangtod sa Taps Karong Gabii."*

Klaro na karon ang plano, ug lisod kini. Mouna si Ken. Tapuson ni Mary Lou ang nursing school ug ang iyang mga kurso sa Wheaton, ug andam silang maghulat bisan hangtod tulo ka tuig. Gisultihan ni Ken ang iyang mga kanhing camper sa balita pinaagi sa usa ka Christmas prayer letter: *"Iampo usab ko samtang nagtuon ko og bag-ong pinulongan. Ang ngalan sa pinulongan mao ang TAGALOG."*

Yuta o Kalag

Kansas · Nobyembre–Disyembre 1950

Kinahanglan pa nga moagi ang visa sa mga Commissioner of Immigration sa Manila. Usa ka commissioner bag-o lang gipulihan, ug ang bag-ong tawo, usa ka Katoliko nga nag-eskwela sa usa ka Presbyterian nga eskwelahan, paborable sa mga ebanghelikal. Misulat si Mr. Brooks, "PADAYON SA PAG-AMPO." Human kini maaprobahan, misulat si Ken, *"Hangtod karon dili gihapon ko makatuo sa visa. Siya ang nagbuhat niini ug dili gyud nako mahibaloan kon giunsa."*

Balik sa uma, padayon siya sa pagwali samtang naghulat og barko. Sa usa ka tigom sa mga ministro niadtong Disyembre, ang mosulti nagtabang sa mga mag-uuma bahin sa ilang mga tanom.

> Sa akong tan-aw mas interesado siya sa yuta kay sa mga kalag. Moadto siya sa mga mag-uuma ug tabangan sila sa ilang mga tanom apan maghunahuna ko kon pila ba gyud ang iyang nadaog alang kang Kristo.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, 5 Disyembre 1950

Nagsulti siya sa usa ka tigom sa misyon sa First Baptist ug sa Gospel Hall, ug dayon sa mga batan-on sa high school sa Hutchinson.

> Naghatag ko kanila og mga pakigpulong bahin sa Q.T., Pag-ampo, Personal nga Pag-ebanghelyo ug bahin sa kabubut-on sa Dios. Dayon kagabii gipakita nako ang mga slide. Gipanalanginan sa Ginoo gikan sa sinugdanan hangtod sa kataposan.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, 11 Disyembre 1950

Sa Pasko misulat siya sa iyang mga camper. *"Nagpahimo ko og pipila ka prayer card ug gusto ko nga ang matag usa kaninyo makabaton og usa. … Karon naghulat ko sa akong passport ug sa akong biyahe. Sama sa inyong nahibaloan daghan sa mga barko ang paingon sa Korea."* Ang iyang postscript: *"Gilakip nako ang usa ka gamay nga tract. Basaha gyud kini!"*

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Nagtan-aw sa Gawas nga Magkauban

Abilene ug Chicago · Disyembre 1950

Sa wala pa moanhi si Mary Lou sa Kansas alang sa Pasko, may plano na si Ken para sa iyang pagbisita.

> Ayaw kalimti pagdala ang imong mga bersikulo (Navigtor.) Usab, planohon nato nga matag buntag mag-Quiet Time ta nga dungan ug dayon isulti sa usag usa kon unsa ang atong nadawat gikan sa Ginoo.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, 28 Nobyembre 1950

Silang duha naggamit sa mga bersikulo nga sauloon sa Navigator. Pagpauli niya, gibasa nila ang Mga Proverbio nga dungan, usa ka kapitulo matag adlaw, siya sa Kansas ug ang babaye sa Chicago, nga duha ka kapitulo ang kalangan. Ang Proverbs 6 misulti kaniya bahin sa pagbangon og sayo.

> Dayon sa 6:9 nabasa nako ang bahin sa pagkatulog ug misulti na usab ang Ginoo kanako bahin sa pagbangon og sayo aron buhaton ang akong Quiet Time. Iampo ko nga madaog nako ang habol! Morag mas daghan ang kahulogan sa Pulong kanako sa buntag.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, 20 Disyembre 1950

Sa Proverbs 9 nakit-an niya ang "ang duha ka tawag," ang kaalam ug ang kabuang, nga parehong nagsinggit gikan sa hatag-as nga dapit sa siyudad. Misulat si Mary Lou nga ang unang mga kapitulo nakapanalangin kaniya "sukad gibuhat nako kini sa imong paagi."

Gikopya niya alang kaniya ang usa ka panultihon nga ilang gitipigan sa tibuok nilang kinabuhi.

> “Ang gugma dili mao ang pagtutok sa usag usa, kondili ang pagtan-aw sa gawas nga magkauban sa samang direksyon.” Nagtuo ko nga dugay na, darling, nga ikaw ug ako nagtan-aw sa gawas nga magkauban.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, Disyembre 1950

Lisod ang paghulat. Gikopya usab niya kini alang kaniya: *"Mahimo nimong ilihok ang mga kamay sa orasan sumala sa imong gusto, apan dili nimo mausab ang oras. … Itugyan ang tanan Kaniya. Kamay paubos. Ang Imong kabubut-on, dili ang akoa."*

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Usa ka Balay nga Nasunog sulod sa Traynta Minutos

Abilene · Bisperas sa Bag-ong Tuig, 1950

Sa kataposang gabii sa 1950 giihap ni Ken alang kang Mary Lou ang mga panalangin sa tuig.

> Hunahunaa lang - niini nga tuig mihangyo ang mga Brooks nga motabang ko kanila, gi-release ko sa draft board ug girekomendar sa gobyerno sa Pilipinas nga ihatag ang akong visa.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, 31 Disyembre 1950

Niadtong buntaga usa ka lalaki ang misulod samtang Sunday school aron ibalita ang usa ka sunog. Usa kadto ka nindot nga balay duol sa Abilene, bag-o lang giayo, diin mihapit si Ken ug si Mary Lou samtang mibisita siya. Sulod sa mga traynta minutos nasunog kini hangtod nahugno sa yuta. Ang pamilya nahibilinan lang sa mga sinina nga ilang gisul-ob.

> Darling, posible nga gastohon nimo ang tibuok kinabuhi sa pagtukod og ingon niana ug dayon makita kini nga mahanaw sulod sa 30 minutos. Apan M.L. ang mga butang nga atoa “didto” dili gyud matandog sa tanga o taya. Iampo, sweetheart, nga dili gyud nato unahon ang mga “butang.”
>
> ang mao rang sulat

Nahinumdom siya sa igsoong babaye ni Mary Lou nga si Ginny, nga nabalo niadtong Oktubre. Gipatik sa *Bethany Star* nga sa gabii sa wala pa mipauli sa langit ang iyang bana, si Ginny ug si George nagsaad sa Ginoo nga ang materyal nga mga butang dili mahimong importante sa ilang kinabuhi, "kondili ang pagdala sa mga kalag ngadto kang Kristo ug ang pagpaila sa Iyang Pulong mao ang ilang tumong."

Gihisgotan usab ni Ken ang usa sa iyang mga kapakyasan sa 1950.

> Samtang molingi ko sa 1950 usa sa akong dagkong kapakyasan mao ang akong pagsag-ulo. Iampo ko nga makaseryoso ko niini.
>
> ang mao rang sulat

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Dili Ilisan og Usa ka Milyon ka Dolyar

Abilene, Kansas, paingon sa Albuquerque, New Mexico · Enero 1951

Gisugdan ang bag-ong tuig sa daghang sulat. Niadtong 2 Enero 1951 miabot ang passport, ug uban niini ang balita bahin sa paglawig.

> Daghang desisyon ang kinahanglan himoon. Nag-ampo ko nga Siya ang mogiya. Siguradong dili ko kini makaya.
>
> Journal ni Ken, 2 Enero 1951

Niadtong 13 Enero miabot ang visa pinaagi sa registered mail, ang visa nga daghan ang nag-ampo sulod sa daghang bulan. "Grabe nga adlaw," sulat niya. Paglabay sa duha ka adlaw may petsa na siya sa paglawig: 16 Pebrero, gikan sa San Francisco.

Ang mga semana sa taliwala napuno sa mga tigom. "Busa morag puno na ang panahon gikan karon hangtod sa paglawig," sulat niya niadtong 9 Enero. "Dayegon ang Ginoo." Giwali niya ang "Three Crosses" sa Elm Springs ug nag-apod-apod og mga prayer card. Gipakita niya ang iyang mga slide sa Pilipinas sa Future Farmers of America ug gihatagan sila og mga tract. Nagmaneho siya paingon sa Ponca City, Oklahoma, aron mosulti sa mga batan-on sa high school.

Niadtong 24 Enero ang tigom sa Elm Springs naghatag kaniya og panamilit, nga may pie, kape ug cocoa sa silong, usa ka balak, ug usa ka gasa gikan sa tigom. Pagkasunod adlaw nagputos siya: duha ka baul, usa ka file, ang iyang mga libro ug ang mimeograph, napulog duha ka putos tanan, nga may gibug-aton nga "hapit usa ka libo ka libra." Ang iyang amahan ug ang iyang igsoong lalaki nga si Keith ang naghimo sa mga kahon.

Niadtong 26 Enero si Ken ug ang iyang mga ginikanan mibiyahe paingon sa kasadpan sakay sa awto: Wichita, Enid, Clinton, Amarillo. Niadtong Dominggo sa ika-28 didto na sila sa Albuquerque, ug miadto si Ken sa tigom sa Fourth Street. Niadtong gabhiona gihangyo siya sa mga igsoon nga mag-una sa tigom sa ebanghelyo. Giwali niya ang Wild Man of Gadara, ang tawo sa Mark 5 nga gipagawas sa Ginoong Jesus ug gipapauli aron isaysay sa iyang mga higala.

> Human dayon sa serbisyo, usa ka batang lalaki ang miduol ug gusto nga maluwas. … Morag nakahimo siya og desisyon. Dayegon ang Ginoo. Dili nako ilisan kini nga kasinatian bisan og usa ka milyon ka dolyar.
>
> Journal ni Ken, 28 Enero 1951

Dayon usa ka lalaki ang miduol human sa tigom nga may pulong alang kaniya.

> Usa ka lalaki ang miduol human sa tigom ug miingon kanako, "Kon ang Dios dapig kanato, kinsa man ang batok kanato." Nakapadasig kanako. Dakong pagdasig samtang paingon sa Pilipinas.
>
> sa samang adlaw

Pagkasunod buntag nagmaneho sila paingon sa habagatan agi sa Elephant Butte, "dayon padulong sa Engle, N.M.," usa ka gamay nga lungsod sa desyerto nga nagdala sa ngalan sa pamilya. Paglabay sa duha ka semana, sa California, usa ka higala ang nagdala og balita nga ang batang lalaki "maayo ang dagan" (tan-awa ang "Subay sa Baybayon").

Ang Wild Man of Gadara nagpabilin kang Ken. Giwali niya kini sa Los Angeles ug sa usa ka mission duol sa San Francisco, sa wala pa ang pamahaw, sa iyang kataposang semana sa yuta, ug sa Manila niadtong 1951 sa bag-ong buluhaton sa Paco. Niadtong 1955 gisulat niya kini sa Tagalog. Sa iyang kataposang Dominggo sa Pilipinas sa wala pa ang iyang unang furlough, 11 Septiyembre 1955, giwali niya kini sa makausa pa: "Nagsulti bahin sa Wild Man sa Tagalog."

> *Pauli sa imong mga higala, ug isugilon kanila kon unsa kadako ang gibuhat sa Ginoo alang kanimo, ug kon giunsa Niya ikaw pagkaloy-i.*
>
> Mark 5:19

Mga Tinubdan: journal ni Ken Engle, 2–29 Enero, 11–13 Pebrero ug 12 Agosto 1951; 22 Hulyo ug 11 Septiyembre 1955.

Subay sa Baybayon

California · Pebrero 1951

Ang mga ginikanan ni Ken mikuyog kaniya hangtod sa California. Niadtong Dominggo 4 Pebrero miadto siya sa tigom sa Pomona ug dayon sa panihapon uban sa kap-atan o kalim-an ka Engle sa lugar sa Upland. *"Daghan gyud sila dinhi."* Pagkasunod adlaw nanamilit siya sa iyang mga ginikanan. *"Laing lakang kini, sama sa didto sa Newton, sa pagbugto sa mga higot uban sa akong mga minahal. … Lisod kini – mas lisod kay sa akong gidahom. Nagpasalamat gyud ko sa Dios tungod sa akong mga ginikanan."*

Dayon hapit matag gabii siya nagsulti: chapel sa Upland College, usa ka Kristohanong eskwelahan, dayon sa Colton, Glendale, Pasadena, Elm Springs, Long Beach ug Castro Valley. Sa Elm Springs gipangutana siya kon unsa ang iyang paboritong himno, ug gipili niya ang "Great Is Thy Faithfulness." Sa Pasadena nakaila niya si Flora Barclay, usa ka kanhing misyonaryo sa China. Usa ka higala gikan sa Chicago ang nagsugilon kaniya og balita gikan sa Albuquerque.

> Duha ang naluwas sa semana nga didto siya. Miingon siya nga ang gamay nga batang lalaki nga miangkon sa dihang didto ko maayo ang dagan. Nalipay gyud ang akong kasingkasing niana.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, Pebrero 1951

Sa Long Beach mipuyo siya sa mga Atkinson, nga dugay nang nagpasaka og mga misyonaryo sa ilang balay. Miingon ang mga silingan nga gilabay ra sa ilang anak nga babaye ang iyang kinabuhi sa dihang miadto siya sa Mexico City. Didto nakaila niya ang usa ka Kristohanong lalaki nga may samang panan-awon, ug sa dihang mipauli siya aron magpakasal, ang Ginoo naghatag og china ug silver sa panahon nga lisod kaayo kining pangitaon.

Sa Los Angeles mibisita siya sa Gospel Recordings, diin si Joy Ridderfoot naghatag kaniya og tape recorder aron dad-on ngadto kang Dick Rowland sa Far East Broadcasting Company sa Manila. Ang buluhaton sa radyo naghulat na kaniya bisan sa wala pa siya makaabot didto.

> Ang Dios dili utangan kang bisan kinsa. Gihatag nato ang atong kinabuhi Kaniya - bisan unsa ang atong panginahanglan, dako man o gamay - Iyang makita - DILI GYUD SIYA MAPAKYAS!
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, sakay sa tren paingon sa Oakland

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Minahal nga mga Kauban sa Pag-ampo

Sakay sa S.S. *California Bear*, San Francisco · 17 Pebrero 1951

Nagkalangan-langan ang paglawig, ug si Ken may morag usa ka semana nga trabaho nga kinahanglan buhaton sulod sa duha ka adlaw. *"Gidala nako kini sa Ginoo. Sa tinuod lang, hapit na gyud ko maluya. Mitabang Siya ug karon niining higayona ang tanan na-crate na ug nadala na sa barko."*

Ang iyang journal alang sa 14 Pebrero nagsaysay sa samang adlaw gikan sa sulod: "Nakita nako ang akong kaugalingong kahuyang, oo, naabot nako ang kinutoban sa akong kaugalingon karong adlawa. Nagsalig ko Kaniya nga Siya ang mobuhat niini ugma, daghan pa ang nabilin." Midugang siya, "Gibuhat Niya ang imposible. Padayon Niyang gitagan-an ang mga panginahanglan sa kwarta gikan sa wala damha nga mga dapit." Pagkasunod buntag ang nag-abiabi kaniya, si Dr. Nels Nelson, usa ka beterinaryo, nagtanyag kaniya og awto alang sa kataposang mga lakaw.

Sa iyang kataposang gabii sa yuta misulat siya og sulat gikan sa iyang kwarto sa barko ngadto sa tanan nga nag-ampo alang kaniya.

> Ugma, kon itugot sa Ginoo, molawig ko paingon sa Pilipinas. Karong gabhiona, sa pipila ka minuto nga pahulay sa wala pa molawig, gusto kong balikan uban kaninyo ang paagi sa pagbuhat sa Ginoo. Tugoti ko nga moingon una, gibuhat Niya ang labaw pa kaayo sa bisan unsa nga akong gipangayo o gihunahuna.
>
> Si Ken ngadto sa iyang mga kauban sa pag-ampo, 17 Pebrero 1951

Gilista niya ang mga babag nga gikuha sa Ginoo: ang mga medical exam, ang mga indyeksyon, ang passport, ang mga kagamitan, ug ang visa.

> Ang visa nga dugay kaayo natong giampo akoa na karon. May mga panahon nga morag dili kini ihatag apan milihok ang Ginoo diin dili ta makahimo. … Bisan unsa pa ang sulayan sa kaaway sa mga kalag sa umaabot nahibalo ko nga mas labaw pa Siya nga anaa kanako kay sa usa nga anaa sa kalibotan.
>
> ang mao rang sulat

Gihatag niya ang iyang adres nga "c/o Mr. Cyril H. Brooks, Box 2380, Manila." Paglabay sa pipila ka adlaw gisugilon niya kang Mary Lou kon unsa kadto.

> Sulod sa pipila ka panahon naghunahuna ko nga sobra na ang Iyang gipadala. Apan nahibalo Siya sa panginahanglan sa unahan. … Wala nako isulti ang akong mga panginahanglan sa tawo kondili Kaniya ug Siya ang naghatag. Kanunay nato kanang buhaton, Darling.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, 22 Pebrero 1951

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Ang Likod sa Desyerto

Ang pagtabok sa Pacific · Pebrero–Marso 1951

Si Ken ra ang pasahero. Mikaon siya sa lamesa sa Kapitan. *"Lami kaayo ang pagkaon dinhi. … Mingaw lang ko – wala pay Kristohanong kauban. Iampo nga mahimo kong pagpamatuod."* Gitapos niya kana nga sulat sa Psalm 56:3.

Gihatagan siya ni Mary Lou og traynta ka sulat nga may numero aron ablihan sa biyahe. Ang usa may sulod nga sewing kit: "usa ka sinaw nga dagom, 2 ka butones … 5 ka aspili ug 4 ka klase sa hilo." Nagbilin siya kaniya og iyang kaugalingong bersikulo: *"Ang kalipay sa Ginoo mao ang inyong kusog."*

Nananghid siya sa Kapitan ug nagpaskil og mga kard alang sa usa ka serbisyo sa Dominggo sakay sa barko. Tulo ka Dominggo nga sunod-sunod, walay miabot. "Gipakita kanako sa Ginoo nga tingali kini ang kasinatian sa likod sa desyerto," sulat niya niadtong 25 Pebrero. "Nag-ampo ko nga mas makaila ko Kaniya ug makakat-on kon unsa ang Iyang gitagana alang kanako niining mga adlawa." Busa nagbilin siya og mga tract sa ebanghelyo sa mga lamesa matag udto, ug naghatag og mga tract sa mga opisyal matag Dominggo.

> Taas ug nindot kini nga biyahe nga walay Kristohanong kauban. Apan duol kaayo ang Ginoo ug gihimo Niya kini nga mapuslanon kaayo nga panahon. Nagtuo ko nga mao kini ang Iyang gusto. Usahay dad-on kita Niya sa likod sa desyerto aron mosulti kanato.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, Marso 1951

Sa San Fernando ang barko nagpabilin sa pantalan sa gabii "kay daghan kaayong nalunod nga barko dinhi," mga nalunod gikan sa gubat. Paglabay sa duha ka gabii misulod kini sa Manila Bay agi sa Corregidor, usa ka isla nga iyang gibombahan unom ka tuig na ang milabay.

> Hapit tibuok adlaw makita nako ang Luzon. … Karong adlawa samtang nagtan-aw ko sa Luzon naghunahuna ug nag-ampo ko bahin sa mga tuig sa unahan. Nag-ampo ko nga maabot unta nato ang mga tawo sa mga hilit nga dapit.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, Manila Bay, 16 Marso 1951

Sa adlaw nga midunggo ang barko gisulat niya ang Psalm 84:11, "Ang among bersikulo," ug namatikdan niya nga usa kini sa mga paborito ni George Müller.

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Mga Tolda ug mga Halaran

Sakay sa S.S. California Bear · Pebrero–Marso 1951

Ang *California Bear* mibiya sa Pier 45 sa San Francisco mga alas sais y medya sa buntag sa Dominggo 18 Pebrero 1951. Niadtong gabhiona, human mohapit aron magkarga og kargamento, milawig kini paingon sa dagat, ug misaka si Ken sa ibabaw sa bridge.

> Misaka ko sa ibabaw sa bridge samtang miagi mi ilalom sa Golden Gate. Nag-ampo alang sa pagkamatinud-anon sa gihatag sa Ginoo kanako nga buhaton ug alang sa panalipod batok sa kaaway sa mga kalag. Nakahukom niini nga biyahe ug sa umaabot nga mailhan ang Dios kutob sa mahimo sulod sa akong mga limitasyon.
>
> Journal ni Ken, 18 Pebrero 1951

Siya ra ang pasahero, ug sulod sa tulo ka semana wala siyay Kristohanong kauban. Busa nagbasa siya. Sa dihang mikalma ang dagat nangayo siya og deck chair ug pad: "Nindot gyud kaayo kini nga lugar sa pagtuon." Gibasa niya si C. H. Mackintosh bahin sa Genesis ug ang unang mga tuig ni Hudson Taylor. Nahuman niya ang duha niadtong 1 Marso: "Kining duha ka libro dakong panalangin kaayo. Kana ang akong pag-ampo, nga dugay unta mahinumdoman ang mga leksyon nga nakat-onan."

Sa Genesis gitan-aw niya ang duha ka lalaki. Si Abraham nagpuyo sa tolda ug nagtukod og halaran bisan asa siya moadto (Genesis 12:8). Si Lot mitan-aw sa patag nga daghag tubig ug "gipatindog ang iyang tolda paingon sa Sodoma" (Genesis 13:12). Niadtong 27 Pebrero mipili si Ken.

> Nakahukom bahin sa mga tolda ug mga halaran alang sa umaabot samtang nakita nako si Lot nga gitandi kang Abraham. Maangkon sa Ginoo ang tanan basta mabuhat ko lang ang Iyang kabubut-on.
>
> Journal ni Ken, 27 Pebrero 1951

Paglabay sa tulo ka adlaw naghimo siya og lagda alang sa matag adlaw, buntag, udto ug gabii.

> Nakahukom nga mobalik sa pagbasa sa tibuok Biblia sulod sa usa ka tuig.
> Buntag - Q.T. - Pag-ampo
> Udto - Mga Bersikulo - Pag-ampo
> Gabii - Bible travels - chart - Pag-ampo.
> Unta tabangan ko Niya nga mapadayon kini sa tibuok kinabuhi.
>
> Journal ni Ken, 2 Marso 1951

Naghimo siya og lista sa mga libro nga iyang nahuman sa biyahe: ang *Genesis* ni Mackintosh, *Hudson Taylor's Early Years*, ang *The Three-Fold Secret of the Holy Spirit* ni McConkey, *Ambassadors for Christ* ni Cable ug French, ang booklet sa Inter-Varsity nga *Quiet Time*, ang *A Guide to Missionary Service* ni W. E. Vine, ug ang *God's Missionary* ni Amy Carmichael. Tunga-tunga na siya sa *Exodus*, sa kinabuhi ni George Müller nga sinulat ni Pierson ug sa libro ni G. Campbell Morgan bahin sa Mga Buhat.

Niadtong 11 Marso nagbasa siya og sumaryo sa kinabuhi ni Müller. Si Müller nagdumala og milyon-milyon ka dolyar alang sa mga ilo, matikod ni Ken, ug namatay nga may gamay ra sa kan-uman ka pounds. Sa lamesa niadtong adlawa ang mga opisyal sa barko naghisgot bahin sa insurance ug kwarta.

> Usa ka tawo nga nagtuo sa pagtipig niini didto. … Nakapahimo kanako nga gusto kong ibutang ang matag sentimo didto. Laing rason, nagtuo ko nga hapit na Siya moabot. Unta mabuhat nako kini.
>
> Journal ni Ken, 11 Marso 1951

Sa pagkaduol na sa mga isla nag-ampo na usab siya, sa mga pulong nga morag siya gyud.

> Pag-ampo samtang nagkaduol ko sa Manila, unta matinud-anon ko sa mga adlaw sa unahan ug mapanalipdan batok kang satanas, sa sala ug sa asin.
>
> Journal ni Ken, 9 Marso 1951

Niadtong 12 Marso naghunahuna siya bahin sa taas nga paghulat sa wala pa makaanhi si Mary Lou, ug nakita niya kini sa bag-ong kahayag: "Kining mga tuig sa paghulat magamit og maayo, daghan kaayo ang buhaton sa pagpangandam."

Pagkasunod hapon mitungha ang unang yuta, ang Babuyan Island, sa amihanan sa Luzon. Dugay siyang nagpabilin duol sa bridge. 13 Marso kadto, ug nahinumdom siya kon asa siya niadtong petsaha unom ka tuig na ang milabay, usa ka tail gunner ibabaw niining samang mga isla.

> Maayo kaayo ang Ginoo sa pagdala kanako niining dapita pag-usab. Gipakita Niya ang Iyang gahom sa akong kahimtang.
>
> Journal ni Ken, 13 Marso 1951

Mga Tinubdan: journal ni Ken Engle, 18 Pebrero – 13 Marso 1951, uban sa iyang lista sa "Books or Booklets Completed during Trip."

Maganda

Milawig si Ken gikan sa San Francisco niadtong 18 Pebrero 1951 sakay sa freighter nga *California Bear*, ang bugtong pasahero. Human magkarga sa Puget Sound, mibiya ang barko paingon sa Pilipinas niadtong ika-22, ug niadtong 14 Marso midunggo kini sa San Fernando, sa Luzon. Nagpadala si Ken kang Mary Lou og sulat nga may sulod nga lima ka dolyar. Siya ang magpadala sa iyang mga prayer letter sa Amerika isip iyang *"gamay nga sekretarya,"* ug ang nahibilin igasto sa silverware alang sa cedar chest. Paglabay sa duha ka gabii miangkla ang barko sa Manila Bay. Sayo sa pagkasunod buntag si Cyril ug si Mrs. Brooks naghulat na aron dad-on siya sa yuta.

> Una, gusto kong isulti nga labaw kini ug lapas pa sa bisan unsa nga akong gidamgo - sama sa akong Mary Lou.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, San Juan, 20 Marso 1951

Giabiabi siya sa tigom sa lawn ni Mrs. Dayton ug gihatagan og Biblia sa Tagalog. *"Nalipay kaayo ko nga halos wala na koy ikasulti."* Niadtong Lunes giablihan niya ang mga sulat alang sa Bible School of the Air, nga may kapin sa 2,000 ka estudyante, ug niadtong gabhiona giinterbyu siya ni Mr. Brooks sa DZAS. Sa iyang unang leksyon sa Tagalog nakat-onan niya ang *maganda*, nindot. *"Nahinumdoman dayon nako si Mary Lou."*

Ang iyang airmail nga sulat nakaabot sa Chicago sulod sa upat ka adlaw.

> Ken, ganahan ko sa ideya nga mahimong imong sekretarya. Wala na koy laing gusto nga mahimong sekretarya, sa tibuok nakong kinabuhi.
>
> Si Mary Lou ngadto kang Ken, 19 Marso 1951

Paglabay sa pito ka semana gisulat niya ang *"v. importante nga sulat."*

Gikan sa mga sulat ni Ken ug ni Mary Lou sa usag usa, 1950–51.

Ang Unang Adlaw sa Ginoo

San Juan, Rizal · 18–30 Marso 1951

Mikanaog si Ken sa yuta niadtong Sabado 17 Marso 1951. Pagkasunod buntag mao ang iyang unang Adlaw sa Ginoo sa Pilipinas. Mibangon siya mga alas sais ug gibasa ang Isaiah 40, ang kapitulo nga nagsugod sa "Lipaya, lipaya ang akong katawhan." Ang pamahaw alas siyete kulang kinse. Dayon miadto sila sa San Juan Gospel Hall, ug ang unang butang niadtong buntaga mao ang usa ka bawtismo.

Naghatag si Ken og mubo nga pulong gikan sa Acts 8:26–39, ang estorya ni Felipe ug sa tawo gikan sa Etiopia, nga nakadungog sa ebanghelyo sa usa ka dalan sa desyerto ug nangutana, "Tan-awa, ania ang tubig; unsa may makababag kanako nga mabawtismohan?" Si Mr. Brooks ang naghubad. Upat ka magtutuo ang nabawtismohan.

Dayon ang tigom sa paghinumdom, ang Pagpikas sa Tinapay. Kasagaran kini sa Tagalog, ug dili masabtan ni Ken ang mga pulong.

> Lisod ipasabot apan tinuod gyud nga nabati nako ang Espiritu didto, nakapaluha kini kanako.
>
> Journal ni Ken, 18 Marso 1951

Sa alas kuwatro y medya giabiabi siya sa tigom ug ang mga Eppler, usa ka bag-ong magtiayong misyonaryo, sa lawn ni Mrs. Dayton. Si Ruben Copico ang naghatag sa pag-abiabi kang Ken ug mitunol kaniya sa Biblia sa Tagalog nga iyang gitipigan sa tibuok niyang kinabuhi. "Pagkalipay ko niadto." Gisaysay ni Ken ang iyang pagpamatuod gikan sa iyang Quiet Time sa Isaiah 30, bahin sa kabubut-on sa Dios, "Filipino size," ug namatikdan niya kon unsa ka mahigalaon ang mga batan-on.

> Walay kamingaw sa balay. Ang mga Brooks naghimo kanako nga morag naa ra ko sa balay, mosulod ug makig-estorya.
>
> sa samang adlaw

Paspas ang semana: alien registration, ang scooter sa customs, ang iyang unang leksyon sa Tagalog, ang iyang unang pag-grado alang sa Bible School of the Air, ang iyang unang gabii sa DZAS. Niadtong Huwebes miabot ang mga kahon gikan sa barko ug iyang gihawan.

> Morag naa ra gyud ko sa balay kay mao kini ang dugay na nakong gipaabot ug giplano. Mabati nako nga may tinuod nga lugar ang Ginoo alang kanako dinhi. Unta matinud-anon nakong mapuno kini, mao kana ang akong pag-ampo.
>
> Journal ni Ken, 22 Marso 1951

Niadtong Biyernes milingkod siya ug gisulat kang Mary Lou ang iyang unang tinayp nga sulat gikan sa Pilipinas.

> Nindot kaayo nga semana ang milabay, labaw pa kaayo sa akong mga damgo. Ang tanang himaya iya Kaniya.
>
> Journal ni Ken, 23 Marso 1951

Paglabay sa usa ka semana miabot ang usa ka sulat gikan sa balay nga nagpasabot niini. Usa ka babaye nga ginganlag Mrs. Iler misulat nga siya ug ang uban nag-ampo alang kaniya niadtong 17 Marso, ang mismong adlaw nga siya mikanaog sa yuta.

> … siguradong mitubag Siya.
>
> Journal ni Ken, 30 Marso 1951

Mga Tinubdan: journal ni Ken Engle, 17–30 Marso 1951.

Unom ka Oras sa Mimeograph

San Juan, Rizal · Marso 1951

Si Cyril Brooks naulahi na sa mga leksyon sa Bible School of the Air samtang iyang gi-areglo ang pagpuyo ni Ken ug sa mga Eppler. Si Ken ang migunit sa daan nga mimeograph sulod sa mga unom ka oras, una ang mga leksyon sa Iningles ug dayon ang sa Tagalog nga dili pa niya mabasa. *"Basin dili pa ko kahibalo mosulti niini apan kaya nako kining i-mimeo."*

> Nag-ampo lang ko samtang nagtrabaho karong adlawa nga gamiton unta sa Ginoo kadtong mga leksyon alang sa kaluwasan sa mga kalag. Wala gyud nako damha nga ingon niini ka nindot ang pagtrabaho alang sa Ginoo dinhi. Mabati nako kanunay nga gitagana gyud Niya kini nga lugar alang kanako.
>
> Si Ken ngadto sa iyang pamilya, Marso 1951

Ang buluhaton uban sa mga batan-on sa San Juan siya na karon ang mangulo. Sa alas kuwatro siya ug si Cyril nanagbisita: usa ka batan-ong lalaki sa dakong ospital sa tuberculosis, nga naabot pinaagi sa radyo, nga naningkamot nga madaog ang usa ka higala nga siyentipiko; dayon usa ka lalaki nga gusto nga mabawtismohan. *"Usa lang ka kwarto ug walay bisan usa ka muwebles. Milingkod mi sa usa ka baul."*

Ang panihapon kasagaran itlog, nga gipalit matag Lunes didto sa Far East Broadcasting Co., ug init nga tsa. Dayon ang Biblia.

> Human sa pagkaon nagbasa mi gikan sa “Daily Light.” Dayon ang matag usa mokuha og bersikulo gikan sa usa ka kahon sa saad o bersikulo. Human basaha ang bersikulo ang uban motag-an kon asa kini makita. Matingala gyud ka kon giunsa pagkahibalo ni Cyril sa mga reference. Kahibalo gyud siya sa iyang Biblia. … Usa kini ka hagit ang pagtrabaho uban sa usa ka tawo nga ingon niana.
>
> Si Ken ngadto sa iyang pamilya, 30 Marso 1951

Ang mga leksyon may kapin sa 2,000 ka estudyante; sulod sa usa ka semana nahimo kining 2,400. Usa ang misulat, "Natawo ko pag-usab pinaagi sa pagtuo kang Kristo sukad nagtuon ko niini nga kurso."

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Pasko sa Pagkabanhaw sa Canlubang

Manila ug Laguna · Dominggo sa Pagkabanhaw, 25 Marso 1951

Ang unang Pasko sa Pagkabanhaw ni Ken sa misyon miabot walo ka adlaw human siya mikanaog sa yuta. Nagsugod kini sa usa ka sunrise service sa nataran sa psychopathic hospital. Si Cyril Brooks nagwali sa Tagalog, ug si Ken gihangyo nga mangulo sa pag-ampo. Taliwala sa panon si Phil Armstrong sa Far Eastern Gospel Crusade, usa ka daan nga higala gikan sa Chicago, nga nagwali sa Iningles.

Dayon nagmaneho sila paingon sa habagatan sa Canlubang.

> Human sa serbisyo nagmaneho mi paingon sa Canlubang. Naghatag ko didto og mensahe bahin sa pagkabanhaw ug si Cyril ang naghubad. Akong unang tinuod nga Pilipinong pagkaon.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, 25 Marso 1951

Si Mrs. Calica nag-alagad og kan-on, pritong manok, baboy ug saging.

Sa pagpauli gilabay nila ang mga tract sa ebanghelyo gikan sa mga bintana sa awto. "Ganahan gyud kaayo sila niini." Gibuhat pa gihapon niya kini paglabay sa tulo ka semana: "Nag-agawan gihapon sila niini." Sa hapon nag-abang sila og launch aron sugaton ang usa ka misyonaryo nga paingon sa Singapore, ug mipauli si Ken nga basa kaayo. Usa ka misyonaryo nga paingon sa Singapore naghatag kaniya og bersikulo niadtong semanaha: "Andama ang imong buluhaton sa gawas, ug himoa kining haom alang kanimo sa uma; ug human niini tukora ang imong balay." May serbisyo sa Tagalog sa hall sa 4:30 ug usa ka cantata sa 7:30.

> Pagkaganahan gyud niining mga tawhana sa pagkanta. Morag makita na nako ang ilang mga mata sa una nilang pagkadungog nga motokar si Mary Lou.
>
> ang mao rang sulat

Paglabay sa usa ka semana ang pagbisita ni Phil Armstrong nahimong usa ka Moody reunion picnic sa Far East Broadcasting Co., nga may wiener roast ug ang daan nga kanta sa eskwelahan, "God Bless the School that Dwight L. Moody Founded."

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Isaias 53 ug usa ka Pula nga Scooter

San Juan · 26 Marso – 1 Abril 1951

Ang unang Lunes ni Ken mao ang iyang gitawag nga "RED TAPE": import control, alien registration ug ang American Embassy, nga kauban niya si Cyril sa tibuok buntag. Ang iyang scooter kinahanglan moagi sa import control. Sa udto usa ka kahera ang nagtanyag nga dawaton ang iyang bayad samtang oras sa paniudto kapalit sa singko pesos "para sa Red Cross."

> Aw, dili ko sigurado nga moabot gyud ang kwarta sa Red Cross mao nga wala ko mouyon.
>
> Si Ken ngadto sa iyang pamilya, 28 Marso 1951

Na-clear kini niadtong hapona sa naandan nga paagi. *"Sa akong hunahuna si Kipling ang miingon og sama niini, 'Dinhi naghigda ang tawo nga misulay pagpadali sa Sidlakan.'"* Si Marvin Hooge, ang dise-sais anyos nga anak sa usa ka misyonaryo, mitabang kaniya sa pag-asembol niini. *"Pula kini nga sama kasanag sa trak sa bombero. … Morag bata ko nga may bag-ong dulaan niini nga scooter."*

Niadtong Dominggo, 1 Abril, si Gideon, usa ka Pilipinong estudyante sa abogasya, nagwali sa 9:15, ug misunod ang Pagpikas sa Tinapay.

> Naghatag ko og mubo nga pamalandong gikan sa Isa. 53 human sa pagpikas sa tinapay. Si Bro. Mercado ang naghubad – natingala ko kay wala ko kini damha. Unta nakasabot ko sa Tagalog niadtong higayona. Maayo siya nga igsoon nga tinuod nga nagtuon sa iyang Biblia.
>
> Si Ken ngadto kang Mary Lou, 1 Abril 1951

Sa 5:30 nagsulti siya sa mga batan-on sa Iningles bahin sa "Young People God Used." Human sa panihapon ang mga Brooks ug si Ken nag-ampo alang sa buluhaton sa radyo, sa buluhaton sa San Juan ug sa mga isla. *"Samtang nag-ampo mi bahin sa bag-ong mga mamumuo among gihisgotan ang akong honey, si Mary Lou."*

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Ang Pinakaulahi sa Klase

San Juan ug Manila · 1951–1955

Gisultihan ni Ken ang iyang mga camper sa Pasko nga iampo siya samtang nagtuon siya og bag-ong pinulongan nga gitawag og Tagalog. Duha ka adlaw human siya mikanaog sa yuta, si Mr. Brooks naghatag kaniya sa iyang unang leksyon. Ang ikaduha miabot pagkasunod hapon.

> Grabe, kinahanglan gyud ko tabangan sa Ginoo niini. Dili kaayo ko hanas sa mga pinulongan.
>
> Journal ni Ken, 20 Marso 1951

Niadtong Abril siya ug ang mga Eppler nakakita og magtutudlo, si Florita Mercado sa Paco, usa ka estudyante sa unibersidad. Moanhi siya tulo ka hapon matag semana. Gihangyo siya ni Ken nga higpitan sila. Ug higpit gyud siya.

> Morag ako ang mahimong pinakaulahi sa klase.
>
> Journal ni Ken, 11 Abril 1951

Nagtuon siya sa buntag ug usab sa hapon, taliwala sa mga script sa radyo ug sa mga papel sa Bible School of the Air. Si Eleazar, usa ka batan-ong Pilipinong kauban sa trabaho, nag-record og mga pagbasa sa Tagalog aron iyang patokaron, ug nakita ni Ken nga "dako kaayog tabang" kini. Niadtong 27 Abril miabot ang iyang unang grado: 99.44 porsyento. Apan misulat gihapon siya, "Hinay-hinay ko nga nakasabot. Hinay kaayo."

May mga adlaw usab nga malipayon. Usa ka assignment mao ang pagsag-ulo sa John 1:29 ug pagsulat og walo ka sentence bahin sa bisan unsang topic.

> Aw, usa ra ang topic para nako mao nga si Mary Lou ang akong gisulat.
>
> Journal ni Ken, 4 Hunyo 1951

Sa klase sa mga bata gipangutana niya ang mga batang lalaki kon ang pig ba *baboy*. "Miingon sila, 'dili, pig.' Unsaon man pagkakat-on sa usa ka tawo." Niadtong Hunyo si Sandy Sutherland, usa ka kauban nga misyonaryo, naghatag kaniya og diksyonaryo sa Tagalog.

Hinay-hinay miabot ang mga pulong. Niadtong Agosto mas nasundan na niya ang tigom sa pag-ampo "kay naa koy outline sa Tagalog ug sa Iningles." Niadtong 19 Septiyembre 1951 si Cyril Brooks mihangyo kaniya nga ablihan ang tigom sa pag-ampo sa Miyerkoles sa Tagalog.

> Bag-ong kasinatian kini alang kanako. Mitabang ang Ginoo, unta makapadayon ko. Ganahan ang mga tawo.
>
> Journal ni Ken, 19 Septiyembre 1951

Paglabay sa upat ka adlaw, sa Canlubang, gihatag niya ang iyang unang bersikulo sa Tagalog. Mao kadto ang samang bersikulo nga iyang gisag-ulo alang sa klase, John 1:29: "Tan-awa ang Nating Karnero sa Dios, nga mokuha sa sala sa kalibotan." Niadtong Oktubre, samtang nag-abli na usab sa tigom sa pag-ampo sa Tagalog, misulat siya, "Samtang molabay ang mga adlaw mas daghan na ang mga pulong nga may kahulogan."

Pag-abot sa 1955 gisulat na niya ang tibuok nga mga mensahe sa Tagalog alang sa mga lungsod sa probinsya sa Rizal, nga may tabang sa paghan-ay sa mga pulong. Niadtong Pebrero misulay siya og bag-o: "Wala nagbasa niining higayona, migamit og mas daghang outline ug keyword. Mas maayo bisan sa pagpangandam." Niadtong 27 Marso 1955, human sa iyang klase sa Sunday school, gihangyo siya nga walay pasidaan nga magwali sa Tagalog. "Maayo kay naa koy mensahe nga dala. Salamat sa Ginoo." Niadtong Hunyo giwali niya ang 1 Corinthians 3 sa Tagalog sa San Juan.

Ang iyang kataposang leksyon sa Tagalog niadtong 26 Agosto 1955, duha ka semana sa wala pa molupad pauli ang pamilya alang sa furlough. Upat ka tuig ug tunga ang milabay, gisultihan niya ang iyang magtutudlo nga higpitan siya. Karon makatindog na siya sa hall ug magwali.

> *Tan-awa ang Nating Karnero sa Dios, nga mokuha sa sala sa kalibotan.*
>
> John 1:29

Mga Tinubdan: journal ni Ken Engle, 19 Marso – 10 Oktubre 1951; 19 Pebrero, 27 Marso, 12 Hunyo ug 26 Agosto 1955.

Ang Mapa ni Mary Lou

Chicago State Hospital · Pebrero–Marso 1951

Samtang mitabok si Ken sa Pacific, si Mary Lou nagtapos sa iyang psychiatric training sa Chicago State Hospital ug nagtuon sa mga klase sa gabii sa Moody. Ang iyang instructor naghatag kaniya og 1940 nga *National Geographic* nga may duha ka kapitulo bahin sa Pilipinas. Sa iyang bungbong gipaskil niya ang usa ka mapa ug mga litrato, lakip ang usa ka pagsalop sa adlaw ibabaw sa Manila Bay.

> Samtang motan-aw ko niining mapa sa akong bungbong ug sa pipila ka litrato nga akong gipaskil niini lakip ang usa ka nindot nga pagsalop sa adlaw ibabaw sa Manila Bay, mabati nako nga dili ka kaayo layo.
>
> Si Mary Lou ngadto kang Ken, Pebrero 1951

Sa klase sa misyon usa ka Dr. Harris ang nagpakita og mga slide sa hapit samang ruta nga gilawig ni Ken: San Francisco, Hawaii, ang Pilipinas. Sa occupational therapy nagtokar siya og piano alang sa usa ka rhythm band sa mga lalaki nga hilom ug layo ang hunahuna. Nakakat-on siya og leksyon bahin sa pagsaksi.

> Nakita nako nga kon mangayo ko Kaniya matag buntag nga hatagan ko og klaro nga kahigayonan, ug kon naghulat gyud ko niini, dili gyud Siya mapakyas sa pagpadala. Apan kon mangayo lang ko sa kinatibuk-an nga himoon ko Niya nga saksi, dili kaayo aktibo ang akong pagsaksi.
>
> Si Mary Lou ngadto kang Ken, Marso 1951

> Ganahan ko nga isugilon Siya, dinhi, apan nangandoy gihapon ko nga maanaa sa usa ka nasod sa mga pagano kay WALA GYUD sila makadungog. Mao kana ang hinungdan nga nabug-atan kaayo ko alang niadtong minahal nga mga lumad. Bisan asa pa sila, Pilipinas, Africa, China.
>
> Si Mary Lou ngadto kang Ken, Marso 1951

Sa Dominggo sa Pagkabanhaw ang iyang manghod nga si Betsy Jane nabawtismohan sa Canonsburg. Niadtong 22 Marso mibiya si Mary Lou sa State Hospital: *"Nindot kaayo kini nga uma sa misyon & maayong kasinatian bisan pa."*

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Ang Sulat nga Nawala Kaniya

Sa Manila niadtong Martes 8 Mayo 1951, gisulat ni Ken ang usa ka ordinaryong adlaw: gi-tune ang piano, curry ug kan-on ("Yum Yum"), panihapon uban sa mga higala. Kaduha niyang gihisgotan ang usa ka *"v. importante nga sulat,"* nga gilinyahan og pula. Sa ubos sa panid nagdugang siya og pula nga asterisk ug tulo ka pulong: **Proposal kang ML.**

Sa Chicago, si Mary Lou usa ka student nurse nga naglimpyo ug nag-alima sa mga bata sa mga Clarkson taliwala sa iyang mga shift sa ospital.

> NAWALA KANAKO ANG USA KA WALA PA MAABLI NGA SULAT GIKAN KANG KEN KARONG ADLAWA PAINGON SA MGA CLARKSON. WALA KO NABALAKA BAHIN NIINI
>
> Mary Lou, 10 Mayo 1951

Nabalik kini pagkasunod adlaw; may nakapunit niini. Kon unsang sulat kadto, walay nakahibalo. Dayon, sa ika-12:

> DAKO KAAYO NGA ADLAW KARON!!!! GIPANGUTANA KO NI KEN KON MAGPAKASAL BA KO NIYA!!! MORAG NAGLAKAW KO SA PANGANOD SA TIBUOK ADLAW… MIABOT OG 2 KA ORAS UG 15 MINUTOS ANG PAGPADALA SA AKONG TUBAG NGA "OO". PAGKAHIGUGMA NAKO NIYA!!!
>
> Mary Lou, 12 Mayo 1951

> Ug tinuod, may duha ka sulat gikan kang Mary Lou. Sa kalipay nako gisulayan nakog gamit ang yawe sa P.O. aron ablihan ang pultahan sa awto.
>
> Ken, 18 Mayo 1951

Niadtong 24 Mayo usa ka kanta ang gipatokar sa DZAS radio alang kang "Kenny," ug niadtong 7 Hunyo may usa ka diamante.

Gikan sa mga diary ni Ken ug ni Mary Lou alang sa Mayo 1951, ug sa estorya ni Gordon nga "The Letter She Lost" (1 Okt 2026).

Usa ka Botelya sa Softdrink alang sa Ginoo

Kansas · Agosto 1951

Usa ka tuig human nagtudlo si Ken sa Kansas Bible Camp, ang iyang igsoong babaye nga si Eloise ang miadto. Sa screen usa ka gabii ang mismong mga slide ni Ken sa Pilipinas. Si Richard nangayo og tugot sa ilang inahan kon mahimo ba niyang tipigan kini aron ipakita.

> Gipakita nila ang imong mga slide ug nindot kaayo kini tan-awon sa screen. … Nagkuha usab sila og halad alang kanimo ug nakatigom og mga $29 Si Richard miingon nga sa iyang hunahuna ang matag usa kanamo makahatag og usa ka botelya sa softdrink alang sa Ginoo.
>
> Si Eloise ngadto kang Ken, 19 Agosto 1951

Si "Aunt Mattie" gikan sa Osborne naghatag og mga leksyon sa flannelgraph, ug si Eloise nakadaog og napulog duha ka tomo nga Bag-ong Tugon alang sa iyang notebook. *"Wala mi kakanta sa bisan unsa sa daan nga mga kanta sa camp ni A.P. Gibbs ug daghan sa mga bata ang nahinumdom sa imong song book."* Nagpadala usab siya og usa ka pares sa medyas ni Ken ngadto sa usa ka Pilipinong pen pal, nga mitubag kaniya.

Sa samang adlaw misulat si Grant bahin sa ani. Usa kadto ka basa nga tuig, ang tuig sa dagkong baha sa Kansas. Nakaani sila og mga 2,000 ka bushel ug nakapalit og bag-ong self-propelled nga John Deere combine, ug nakahimo siya og 6,800 ka piye nga terrace. *"Nagpasalamat gyud mi sa ani nga among nakuha kay daghan ang dili ingon niana ka swerte."*

Si Ken Brooks moanha sa Abilene sa 1–2 Oktubre nga may bag-ong mga litrato gikan sa misyon. Ug ang mga ginikanan ni Mary Lou moanha sa uma. *"Nagpaabot ko nga makaila sa mga Leonard sa pipila ka adlaw. Unsa kahay ilang impresyon sa mga Engle."*

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Relihiyoso apan Nawala

San Juan · Marso 1952

Usa ka tuig human siya miabot, misulat si Ken pauli nga "gibiaybiay na nila ko bahin sa sunod Oktubre," sa dihang moabot na si Mary Lou. Ang mga gasa miabot pinaagi sa magasin nga *The Fields*, ug ang usa niini nakapahunong kaniya.

> Natingala gihapon ko kon giunsa paghikap sa Ginoo ang mga kasingkasing ug pagpapas-an kanila nga mohatag. May usa ka lalaki sa California nga ginganlag Golds nga nagpadala kanako og makaduha pinaagi sa Fields. Sa akong hunahuna wala pa gyud mi magkita - nakadawat ko og sulat gikan kaniya pila ka adlaw na ang milabay ug miingon siya nga bungol ug amang siya. Kon ang mga tawo nga sama niana mohatag mabati nako nga mas mibug-at pa gyud ang akong responsibilidad.
>
> Si Ken ngadto sa iyang pamilya, 12 Marso 1952

Sa gabii sa wala pa, iyang gibisita ang usa ka lalaki nga nagpakita og interes sa ebanghelyo.

> Grabe ka libog sa iyang hunahuna. Ang iyang asawa usa ka debotong Katoliko nga nag-ampo sayo sa buntag ug sa gabii. Natandog ang akong kasingkasing sa paghunahuna - RELIHIYOSO APAN NAWALA! Kinahanglan namo ang inyong mga pag-ampo.
>
> ang mao rang sulat

Si Ray Larson, "ang laing lalaki dinhi nga engaged," bag-o lang misugat sa iyang fiancée sa barko. Kinahanglan pa maghulat si Ken og pito ka bulan alang sa iya.

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Moadto Ka ba Uban Niining Tawhana?

Paglabay sa usa ka tuig, sa anibersaryo sa iyang proposal, gibasa ni Ken ang Genesis 24, ang estorya ni Rebeca nga miuyon nga moadto sa usa ka bana nga wala pa niya makita sa usa ka layong nasod. Iya kining gitawag nga *"haom kaayo."*

> Moadto ka ba uban niining tawhana? Ug miingon siya, Moadto ko.
>
> Genesis 24:58

Sa unang semana sa Oktubre 1952, gidala ni John Leonard ang iyang anak nga babaye sa New York. Milawig siya sakay sa **SS California Bear**. Kalim-an ka tawo ang mitindog sa pier ug mikanta, ug mibiya ang barko sa alas sais sa gabii. Sulod sa pipila ka adlaw ang iyang igsoong babaye nga si Ginny mibiya paingon sa Congo.

Si Ken Engle ug si Mary Lou Leonard gikasal niadtong Dominggo 26 Abril 1953, alas sais sa gabii, sa San Juan Gospel Hall sa Manila. Ang tinayp nga script sa seremonya anaa pa gihapon, uban sa tanang direksyon: *"Kon naa na sa ilang lugar ang tanang kauban sa kasal: Mag-ampo kita."* Anaa pa usab ang clipping gikan sa ilang lungsod: "Mary Lou Leonard Weds Kansas Man In Philippines." Nag-honeymoon sila sa Baguio, ang bugnaw nga siyudad sa mga pino sa kabukiran. Paglabay sa napulog upat ka tuig mahimo kining ilang puloy-anan.

Sa ilang ika-25 nga anibersaryo niadtong 1978, si Lola naghimo og puti nga cake nga may "25" sa matag hiwa. Gisul-ob ni Ken ang bag-ong singsing nga bulawan sa tudlo ni Mary Lou alang sa camera. Pareho silang nakalimot sa ilang antipara, busa ang tanan mitunol sa ila, ug si Ken nanghulam sa kang Uncle Orville.

Gikan sa 1952 nga diary ni Ken, sa sulat ni John Leonard sa Oktubre 1952, sa script sa kasal ug sa usa ka clipping sa mantalaan sa ilang lungsod.

San Juan Gospel Hall

San Juan Gospel Hall, Manila, diin gikasal si Ken ug si Mary Lou niadtong 26 Abril 1953. Nagtuo si Kevin nga ang lalaki nga nagputi sa pultahan, nga nakatalikod, mao si Papa.

Koleksyon ni Kevin Engle

Duha ka Bersikulo ug Duha ka Singsing

San Juan Gospel Hall · 26 Abril 1953

Tulo ka semana human sa kasal misulat si Ken sa iyang mga higala sa *The Fields* sa New York.

> Si Brother Cyril Brooks ang mihatod sa pangasaw-onon. Si Ken Brooks ang best man ug si Dale Brooks ang ring bearer.
>
> Si Ken ngadto sa mga higala sa The Fields, 20 Mayo 1953

Kasal kadto sa usa ka misyonaryo: *"Daghang wala pa maluwas ang mitambong sa kasal ug usa ka maayo ug klaro nga mensahe sa ebanghelyo ang gihatag."* Usa ka salo-salo ang misunod sa balay ni Cyril Brooks.

Sa pagbaylo sa mga singsing, ang matag usa kanila naghatag og bersikulo.

> Samtang gisul-ob nako ang singsing sa tudlo ni Mary Lou gikutlo nako ang among bersikulo sa pagpamatuod. “Ang Ginoong Dios mao ang adlaw ug taming…” (Ps. 84:11) Dayon samtang gisul-ob ni Mary Lou ang akong singsing miingon siya, “Ayaw ko pakiusapa nga biyaan ka…” (Ruth 1:16).
>
> ang mao rang sulat

Ang Psalm 84:11 mao na ang "among bersikulo" sukad pa sa wala pa molawig si Ken. Silang duha nagbutang niini sa ilang mga valentine niadtong Pebrero 1951. Gisulat kini ni Mary Lou sa ibabaw sa iyang mga sulat samtang mitabok siya sa Pacific, ug gisulat kini ni Ken sa adlaw nga ang iyang barko nakaabot sa Pilipinas.

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

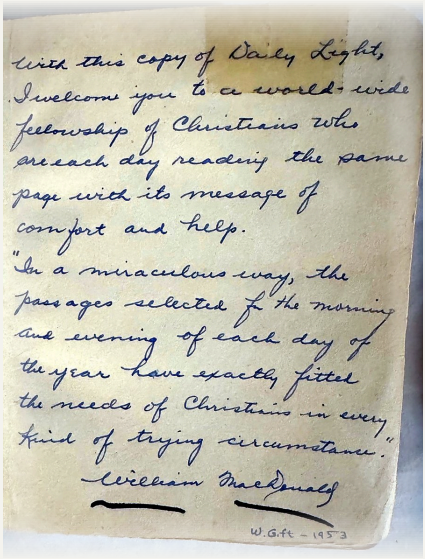
Ang Adlaw sa Kasal, 26 Abril 1953

Si Ken ug si Mary Lou Engle human sa ilang kasal, 26 Abril 1953, sa compound ni Cyril Brooks sa San Juan, Rizal. Si Cyril Brooks ang mihatod sa pangasaw-onon, kay ang amahan ni Mary Lou didto sa ilang balay sa Canonsburg, Pennsylvania.
Dugang pa sa Album sa mga Litrato
Koleksyon ni Kevin Engle

Gasa sa Kasal gikan kang Bill MacDonald

Si William MacDonald nagpadala niining kopya sa Daily Light sa Pilipinas isip gasa sa kasal alang kang Ken ug Mary Lou, nga gikasal sa San Juan Gospel Hall niadtong 26 Abril 1953. Ang iyang mga pulong sa unang panid anaa sa sunod nga panid.

Koleksyon ni Kevin Engle

Usa ka Panag-uban sa Tibuok Kalibotan

Sa sulod sa atubangang hapin, sa asul nga tinta, si Bill MacDonald misulat:

> Uban niining kopya sa *Daily Light*, giabiabi ko kamo sa usa ka panag-uban sa tibuok kalibotan sa mga Kristohanon nga matag adlaw nagbasa sa samang panid uban sa mensahe niini sa kahupayan ug tabang.
>
> “Sa usa ka milagrosong paagi, ang mga tudling nga gipili alang sa buntag ug gabii sa matag adlaw sa tuig mihaom gyud sa mga panginahanglan sa mga Kristohanon sa tanang klase sa lisod nga kahimtang.”
>
> William MacDonald

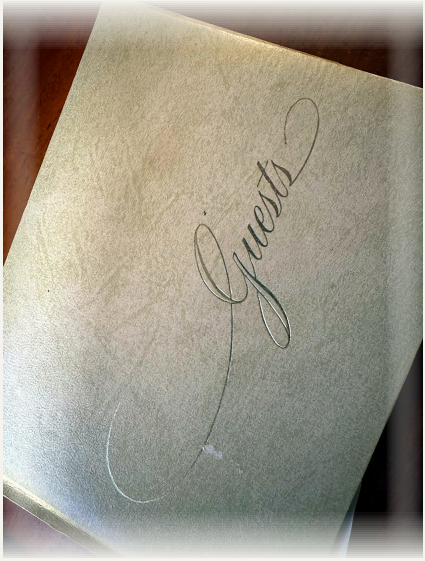
Sa ubos, sa laing sinulat-kamot, may nagmarka niini og “W. Gift – 1953”: ang gasa sa kasal.

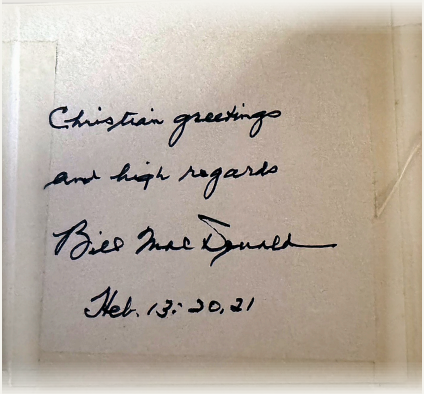
Ang *Daily Light* mao ang daan nga paborito nga puro Kasulatan lang, usa ka basahon alang sa matag buntag ug gabii sa tuig. Si Bill MacDonald nailhan sa paghatag og duha ka butang: mga kopya sa *Daily Light*, ug mga guest book, aron dasigon ang mga Kristohanon nga ablihan ang ilang balay sa pag-abiabi. Dugang bahin kaniya sa panid ni William MacDonald.

Ang pamilya Engle nagbasa sa *Daily Light* nga magkauban isip pamilya matag adlaw gyud. Basaha kini nga libre online, buntag ug gabii alang sa matag adlaw, sa Christian Classics Ethereal Library ↗, o i-download ang tibuok libro isip PDF ↗.

Mga litrato ug transkripsyon nga gipadala ni Kevin Engle, 20 Oktubre 2026.

Ang Guest Book

Uban sa Daily Light miabot ang laing ilado nga gasa ni Bill MacDonald: usa ka guest book, aron ablihan ni Ken ug Mary Lou sa ilang kasal niadtong 26 Abril 1953. Sa sulod sa hapin nagtapel siya og gamay nga kard:

Koleksyon ni Kevin Engle

> Kristohanong pangumusta ug taas nga pagtahod
>
> Bill MacDonald · Heb. 13:20, 21

Ang iyang bersikulo, Hebrews 13:20–21: “Karon ang Dios sa kalinaw, nga mibanhaw gikan sa mga patay sa atong Ginoong Jesus, kadtong dakong magbalantay sa mga karnero, pinaagi sa dugo sa walay kataposang pakigsaad, unta himoon kamo Niya nga hingpit sa matag maayong buhat aron pagbuhat sa Iyang kabubut-on, nga nagbuhat diha kaninyo sa makapahimuot sa Iyang panan-aw, pinaagi kang Jesu-Kristo; Kaniya ang himaya hangtod sa kahangtoran. Amen.”

IKATULONG BAHIN

Ang mga Tuig sa Pilipinas

1951–1967 · Manila · Binangonan

GI-UPDATE NIADTONG 24 OKTUBRE 2026

☀ Si Karen ug Patrick sa Romblon

Manila ug ang Bible School of the Air

Nakaabot si Ken sa Pilipinas sa sayong bahin sa 1951, gitugyan sa buluhaton ubos ni Cyril "Dad" Brooks, ug mipuyo uban sa pamilya Brooks sa San Juan. Duha ka adlaw human siya miabot naa na siya sa ere sa DZAS uban sa **Bible School of the Air**. Nagpahigayon siya og Bible class matag Biyernes alang sa mga tawo sa Navy sa Sangley Point, mitabang sa GI Gospel Hour, ug nakaila kang Jesse Miller, usa ka naluwas sa Bataan Death March.

Sulod sa mga katuigan si Ken nakahimo og kapin sa usa ka libo ka programa sa radyo; ang Ikalimang Tomo, *Moments of Melody*, nagsaysay niana nga estorya.

Si Ken ug si Mary Lou nabuhi pinaagi sa pagtuo, sama sa gibuhat sa mga Brethren. Wala silay suweldo ug wala gyud mangayo og kwarta kang bisan kinsa. Gisulti nila ang ilang mga panginahanglan sa Dios lamang, sama sa gibuhat ni George Müller.

> Kon unsa ang Iyang i-order, Iya kining bayran. Kon ipadala ka Niya, hatagan ka og trabaho nga buhaton, Iya gyud kining atimanon.
>
> Ken, 1973

Ang iyang unang mga prayer card niadtong 1951 gidrowing ug gi-imprinta ni John Sweemer sa Wheaton. Usa sa iyang unang mga gasa sa misyon gikan kang Ed McCully, nga nagdapit kang Ken nga magwali sa Wauwatosa niadtong 1940s ug nagpadala og kalim-an ka dolyar niadtong 1951. Si McCully sa ulahi gipatay isip martir sa Ecuador niadtong 1956.

Gikan sa 1973 nga testimony tape ni Ken ug sa iyang mga sulat.

Ang Napulo ka Dolyar ni Eloise

Pag-abot sa Hunyo 1954 si Ken ug si Mary Lou may masuso na nga anak nga babaye, si **Becky**, ug nahurot na ang kwarta.

> Sa merkado. Wala kaayo mogasto kay gamay na ang kwarta. Pipila na lang ka sentimo ang nabilin. 65 sa bangko ug mao ra kana ang among nahibaloan.
>
> Ken, Biyernes 18 Hunyo 1954

Niadtong samang adlaw ang sulat nagdala og balita nga may kalim-an ka dolyar nga padulong gikan sa tigom sa Beech Street, ug napulo ka dolyar gikan sa igsoong babaye ni Ken nga si **Eloise**. Disiotso anyos siya, nag-training sa nursing sa Kansas City, ug walay suweldo. Mga semana ang paglabay sa sulat tabok sa Pacific, busa gipadala niya kini sa wala pa mahibaloi ni bisan kinsa nga kulang sila.

> Na usab sa hustong panahon gipadala Niya kini. Nagpasalamat mi Kaniya sa matag ingon niana nga kasinatian.
>
> Ken, 18 Hunyo 1954

Paglabay sa usa ka tuig si Eloise naglimpyo sa salog sa kusina sa balay sa uma sa dihang gisultihan niya ang iyang inahan nga gusto niyang moadto sa Bible school, ug tingali sa Pilipinas aron motabang kang Ken ug Mary Lou. Miingon si Lola Mabel:

> Ay dili. Naghatag na ko og usa sa misyon. Dili ko makahatag og duha.
>
> sumala sa nahinumdoman ni Uncle Kevin Dyer nga gisugilon ni Eloise

Midangop ra gyod si Mabel: *"Dili ko mobabag kanimo."* Miadto si Eloise sa Emmaus Bible School, nakaila og usa ka estudyanteng taga-Australia nga si **Kevin Dyer**, ug naminyo sila niadtong 31 Agosto 1957, ang pinakaunang kasal nga gihimo sa Grace and Truth Chapel. Sa gabii sa wala pa ang kasal, didto sa Manila, nagwali si Ken og wali nga ginganlag "The God That Is Enough" (Ang Dios nga Igo Na).

Gikan sa diary ni Ken sa 1954 ug sa mga estorya ni Gordon nga "Aunt Eloise" (31 Ago 2026).

Usa ka Talaan sa Pagkamatinumanon sa Dios

San Juan · 1955

Gihatagan ni Ken og titulo ang iyang diary sa 1955 sa unang panid niini: "1955 Talaan sa Pagkamatinumanon sa Dios." Sa ubos niini gikopya niya ang usa ka panultihon gikan sa usa ka promise card, uban sa John 11:40.

> Ang pagtuo patay sa mga pagduhaduha, amang sa mga kaluya sa kasingkasing, buta sa mga butang nga dili mahimo, ug walay laing nahibaloan gawas sa kadaogan!
>
> ang unang panid sa journal ni Ken sa 1955

Ang iyang bersikulo alang sa tuig mao ang Philippians 3:13–14, "Usa ka butang kini ang akong ginabuhat." Ug gisulat niya ang ilang pag-ampo sa pipila ka pulong: "Among pag-ampo = Bunga sa '55."

Sa tibuok tuig gitipigan niya ang talaan nga gisaad sa titulo. Sa tunga-tunga sa Enero dihay gasa nga miabot pinaagi sa The Fields.

> Ang Ginoo nagtudlo kanamo og leksyon. Ihatag una ang Iyang bahin ug pasagdi nga ang ubang mga butang ang mag-atiman sa ilang kaugalingon.
>
> journal ni Ken, 14 Enero 1955

Paglabay sa lima ka adlaw, nga ang bahin sa Ginoo gilain na una, nagsulat siya, "Pinaagi sa Iyang tabang gusto kong magpabilin nga una." Nianang adlawa mismo, ang sulat nga miabot nagdala og baynte dolyares.

> Sigurado gyod nga Siya dili utangan ni bisan kinsa.
>
> journal ni Ken, 19 Enero 1955

Pagkasunod adlaw dihay laing gasa nga miabot, ug gisugyot ni Mary Lou nga mohatag pa sila og dugang.

Ang Bible School of the Air mitubo nga mas paspas kaysa kaniadto, ug ingon man usab ang gasto sa mga leksyon ug sa selyo.

Niadtong 1 Abril nagtigom ang mga misyonaryo ug gihisgotan kini. "Taas ang mga nag-enroll ug dako ang gasto pero nakahukom nga mopadayon gihapon. Nagsalig sa Ginoo nga Siya ang mohatag."

Niadtong 18 Abril, sa wala pa mobanagbanag, natawo si Karen Jeanne. Paglabay sa upat ka adlaw miabot ang gasa nga $115 gikan sa Austin Gospel Hall sa Chicago.

> … labaw pa sa igo alang sa ospital, gikinahanglan gyod namo. Dayegon Siya.
>
> journal ni Ken, 22 Abril 1955

Niadtong 26 Abril, sa ilang ikaduhang anibersaryo, nagsulat siya: "Salamat sa Ginoo sa duha ka malipayong tuig sa kaminyoon ug sa duha ka matam-is nga mga anak."

Nianang ting-init nangandam ang pamilya alang sa ilang unang furlough. Niadtong Hulyo dihay laing dakong gasa nga miabot gikan sa Austin "aron makauli." Niadtong Agosto kinahanglang ibaligya ni Ken ang awto. Usa ka Miyerkoles dihay mipalit nga mitanyag. Nangutana si Ken kang Mary Lou, nag-ampo sila, ug giingnan niya ang tawo nga dili. "Human niadto nahibulong ko." Pag-Biyernes dihay mas maayong mipalit nga miabot ug nabaligya ang awto. Human mahawa ang awto, nahugno ang pultahan sa garahe. Ang insurance sa awto nahuman na sa adlaw sa wala pa niadto.

> Dayegon ang Ginoo sa Iyang paggiya niining tanan. Gitabangan ko Niya sa pag-ingon og dili niadtong Miyerkoles. … Ang tanang timailhan nagpakita nga ibaligya na. … Husto gyod ang panahon sa Ginoo!
>
> journal ni Ken, 12 Agosto 1955

Niadtong Septiyembre ang mga tiket mas barato kaysa sa iyang gilauman. "Ang Iyang plano KANUNAY ang labing maayo." Niadtong 14 Septiyembre 1955 milupad ang tibuok pamilya gikan sa Manila, pinaagi sa Tokyo ug Hawaii. Paglabay sa unom ka adlaw mitugpa sila sa California, ug ang inahan ug amahan ni Ken naghulat na sa Burbank.

> Dako ang Iyang pagkamatinumanon.
>
> journal ni Ken, 20 Septiyembre 1955

Paglabay sa duha ka bulan, sa Somerville, Massachusetts, uban sa mga tawo nga nag-ampo alang kaniya sukad pa sa 1950, nagsulti si Ken sa Sunday school sa Beech Street "bahin sa pagkamatinumanon sa Dios sa P.I." Gitipigan niya ang talaan sa tibuok tuig. Karon makasugilon na siya niini.

> *Tungod sa kaluoy sa GINOO nga wala kita mangaut-ut, kay ang Iyang kalooy dili mohunong. Bag-o kini matag buntag: dako kaayo ang Imong pagkamatinumanon.*
>
> Lamentations 3:22–23

Mga Tinubdan: Ang journal ni Ken Engle sa 1955: unang panid; 14–20 Enero, 1 ug 18–26 Abril, 18 Hulyo, 10–12 Agosto, 13–20 Septiyembre ug 20 Nobyembre 1955.

Mga Barko, mga Furlough ug Lima ka Anak

Midaghan ang pamilya didto sa natad sa misyon ug sa dagat nga anaa sa taliwala.

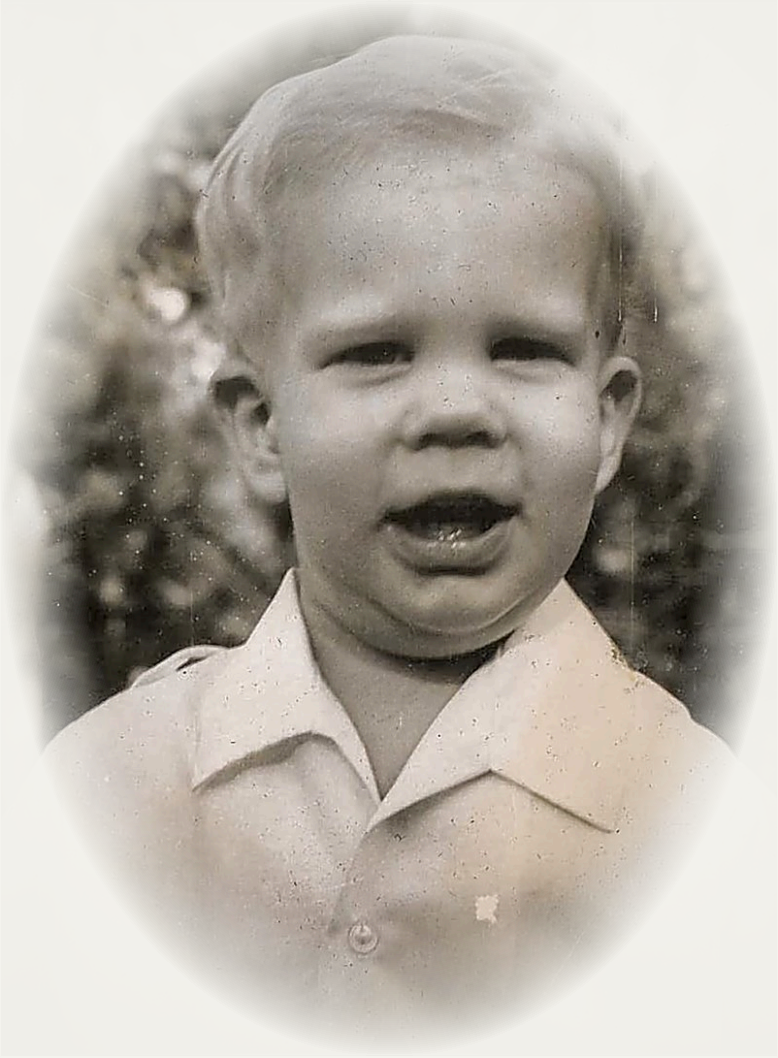
- Si **Becky** natawo niadtong 1954 ug si **Karen** niadtong 1955, silang duha sa Pilipinas.
- Niadtong Disyembre 1956 milawig sila gikan sa San Francisco sakay sa *City of Poona*. Gihilo sa dagat si Mary Lou ug si Karen, ug giampo ni Ken ang pag-ampo ni Jabez. Nakaabot sila sa Pier 13 sa Manila niadtong 10 Enero 1957.
- Si **Kevin** natawo sa Manila niadtong 1957. Ginganlan siya sunod kang Uncle Kevin Dyer.
- Si **Stan** miabot niadtong 1959, napulo ka libra ang gibug-aton.
- Milawig sila pauli sakay sa *Orcades* niadtong 1960 ug mibalik sakay sa *Anna Bakke* niadtong 1961.
- Sa furlough niadtong 1963 nagtudlo si Ken og Daang Tugon sa Emmaus Bible School.
- Si **Gordon** natawo niadtong 1964 sa Illinois. Siya ra ang usa sa unang lima nga natawo sa Amerika.

Si Lolo John Leonard nagmaneho sa tibuok gabii gikan sa Pennsylvania alang sa pagkatawo ni Gordon. Paglabay sa duha ka semana nag-rekord siya og tape letter alang sa mga higala. Gipatugtog kini ni Gordon niadtong 2026 sa unang higayon sulod sa kan-uman ug duha ka tuig.

> Gidala nako si Mother Leonard dinhi duha ka semana na ang milabay alang sa pagkatawo sa bag-ong [apo nga lalaki] sa pamilya Engle, usa ka maayo ug himsog nga bata. Ug karon mibalik ko dinhi aron dad-on pauli si mother uban kanako.
>
> John Leonard, 1964

Midugang si Avril, *"Basin siya na ang pinakagwapo kanilang tanan hangtod karon."* Kini ang kataposang nahibal-ang rekording sa tingog ni John. Namatay siya niadtong Agosto.

Si Kevin sa Mga Tres Anyos

Si Kevin sa mga tres anyos, mga 1960, ang tuig nga milawig pauli ang pamilya sakay sa Orcades. Ginganlan siya sunod kang Uncle Kevin Dyer. Matod ni Kevin, morag nagwali na siya. Sa iyang pagdako nahimo siyang lay preacher sulod sa baynte ka tuig. *Usa ka Magwawali sama kang Papa* →

Koleksyon ni Kevin Engle

Tudlui Usab ang Uban

Niadtong Sabado 27 Hunyo 1959 si Uncle Kevin ug Aunt Eloise Dyer mitugpa sa Manila sa gabii na alang sa usa ka bulan nga pagbisita. Nagmabdos si Eloise. Ang diary ni Ken nianang adlawa nag-ingon, *"Ang dakong adlaw… Pauli alang sa cherry pie. Nindot kaayo nga ania sila dinhi."*

Samtang nagplantsa si Eloise sa mga sinina sa mga anak ni Engle sa taas, nahinumdom si Uncle Kevin, "Si Ken ug ako didto sa usa ka kuwarto."

> `Si Kevin & ako nagtrabaho sa "Teach Others."`
>
> Ken, Biyernes 10 Hulyo 1959

Gisulat nila ang **TOP, ang Teach Others Program**, gikan sa 2 Timothy 2:2: *"Ang mga butang nga imong nadungog gikan kanako… itugyan usab kini sa mga tawong matinumanon, nga makahimo sa pagtudlo usab sa uban."* Ang mga bag-ong motuo tudloan aron makatudlo usab. Gi-cut ni Ken ang stencil nianang tingdagdag, ug wala madugay natawo si Stan. Nagpadayon pa gihapon ang TOP, daghan na ang kausaban, niadtong 1970.

Niadtong 1959 gilista ni Ken ang mga higala nga nahimong "Oasis sa desyerto" alang kaniya. Si Kevin ug Eloise ang numero uno.

Sa dihang gipangutana bahin niini niadtong 2026, miingon si Uncle Kevin, *"Ang imong papa ang nagpasiugda sa maong ideya, ug gipasa niya kanako ang pagbuhat niini, ug wala ko kahibalo kon unsa ang akong nabuhat."*

Gikan sa diary ni Ken sa 1959 ug sa estorya ni Gordon nga "Teach Others Also" (2 Okt 2026), uban sa mga handumanan ni Uncle Kevin Dyer.

Ang Asawa nga Miadto sa Gospel Hall

Mindanao ug Binangonan · 1958

Niadtong 1958 migugol si Ken og usa ka semana sa mga tigom sa usa ka bahay-ampunan sa Mindanao.

> Matag buntag naghatag ko og mensahe sa mga estudyante sa high school bahin sa Geograpiya sa Biblia. Unya sa gabii naghatag ko og mensahe sa ebanghelyo. Gidayeg namo ang Ginoo nga dihay pipila nga misugid nga naluwas sa kataposang mga adlaw sa tigom.
>
> Ken ngadto kang Bro. John Smart, The Fields, 15 Hulyo 1958

Gipadala usab niya ang litrato sa duha ka batang lalaki nga nag-enroll sa Bible School of the Air.

Pipila ka bulan sa wala pa niadto, usa ka igsoon sa Binangonan ang miduol kaniya human sa prayer meeting, nabalaka. Ang iyang asawa ug ang mga paryente niini nagplano sa bawtismo sa Romano Katoliko sa ilang kinamanghuran nga anak. Nag-ampo ang duha ka lalaki.

> Ingon nga tubag sa pag-ampo, ang Ginoo ang nagbuot niini, ug sa pag-abot sa adlaw sa bawtismo, tungod sa espesyal nga kahimtang, wala nila dad-a ang bata sa simbahang Romano Katoliko. Hinuon, ang inahan ug ang bata miadto sa Gospel Hall.
>
> ang mao rang sulat

Nagpadayon siya sa pag-anha, ug nagtuo si Ken nga naluwas siya pinaagi sa hilom nga pagpamatuod sa iyang bana. *"Malipayon kaayo siya karong mga adlawa ug usa siya sa labing matinumanon nga saksi sa Ginoo niadtong dapita."*

Kini ang pinakaunang estorya sa Binangonan diha sa mga sulat.

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Usa ka Libo ka Radyo

Manila · Mayo 1959

Niadtong Mayo 1959 nagpadala si Ken kang Bro. Smart og report bahin sa Bible School of the Air. Karon nagtanyag na kini og 27 ka kurso. Ang "What the Bible Teaches" anaa sa Tagalog, Ilocano, Cebuano, Ilongo, Insik, Kinatsila ug Iningles. Sa kinatibuk-an, 328,799 na ang nag-enroll ug 47,497 ka kurso na ang nahuman. Mga Pilipinong kawani ang nagbuhat sa trabaho: si Reny Garantuza, Luz Lazaro, Fe Ison ug Letty, tanan sila nakig-uban sa San Juan Gospel Chapel. Si Luz hapit na siyam ka tuig didto.

Sa senemanang tunga sa oras sa Far East Broadcasting Co. dihay panel na karon, ang "Forum Time," uban kang Ken, Kenneth Brooks, Leonard Brooks ug Milton Haack, nga bag-o pang miabot gikan sa Minneapolis. Gikopya ni Ken ang usa ka sulat:

> Malipayon kaayo ko nga ipahibalo kaninyo nga natawo na ko pag-usab pinaagi sa pagdawat ug pagsalig sa Ginoong Jesu-Kristo ingon nga akong personal nga Manluluwas.
>
> usa ka estudyante, 1959

Dihay lain nga gikan sa usa ka Katolikong estudyante: "Usa ko ka tinuod nga Romano Katoliko, ug walay makakombinser kanako sa bisan unsang relihiyon. … Sama ko sa usa ka buta nga gigiyahan sa usa ka tawo nga wala nako mailhi." Human niya ipangutana ang iyang pangutana, gi-enroll niya ang upat pa ka laing tawo sa "What the Bible Teaches."

Ang U.S. Ambassador bag-o pang mihatag kang Presidente Garcia og 1,000 ka transistor radio, bahin sa 19,000 alang sa mga baryo.

> Dakong adlaw kini alang sa buluhaton sa radyo sa Pilipinas!
>
> Ken ngadto kang Bro. Smart, Mayo 1959

Gikan sa mga sulat sa pamilya, gipadala ni Kevin Engle.

Heaven Came Down

Niadtong 17 Marso 1966 nagsulat si Ken sa ibabaw sa panid sa iyang diary, *"15 ka tuig na sukad sa pag-anhi sa Pilipinas isip misyonaryo."*

Pagkasunod semana si Mrs. Cathy Hamilton miuban kaniya paingon sa **Binangonan**, usa ka lungsod sa mga mangingisda sa Laguna de Bay. Niadtong 1930s ang iyang amahan, si Mr. Shepherd sa Bible Society, nagdala sa usa ka Mr. Aguilar ngadto sa Ginoo sa usa ka sanitarium sa tuberculosis. Si Brother Aguilar sa ulahi nakadala og daghan ngadto sa Ginoo sa Binangonan.

> Usa ka tinuod nga pamatuod kon unsa ang mahimo sa usa ka tawo nga nadala ngadto sa Ginoo… Hinaut nga makaabot usab ko og sama niini alang Kanimo.
>
> Ken, 23 Marso 1966

Niadtong Domingo 27 Marso, kauban ang walo ka tuig nga si Kevin, ang choir sa kapilya mikanta sa "Heaven Came Down." Unya, sa usa ka batoon nga bahin sa lanaw, unom ka tawo ang gibawtismohan. Usa ka batan-ong lalaki nga ginganlag Lino ang mitabang sa lima kanila, ug ang duha niini mao ang iyang kaugalingong inahan ug igsoong babaye.

> Busa dihay pipila ka espirituhanong kaliwatan nga nagsugod niadtong orihinal nga pagpamatuod sa usa ka ospital niadtong 1930's. Kon magpugas kita sa Pulong, dili gyod nato mahibaloan kon unsa ang mahangtorong resulta.
>
> Ken ngadto kang Bro. Smart, 24 Marso 1966

Gibansay ni Mary Lou ang mga batan-on sa Binangonan sa pagkanta. Ang "Heaven Came Down" nahimong paboritong kanta sa upat ka tuig nga si Gordon.

Gikan sa diary ug mga sulat ni Ken sa 1966, ug sa estorya ni Gordon nga "Heaven Came Down" (4 Okt 2026).

Ang Iyang Gidala

Niadtong 1966 nangita si Ken og plawta alang sa ika-onse nga adlawng natawhan ni Karen. Ang iyang ig-agaw nga si **Alvin Koons**, ang chaplain sa Navy, nagpuyo sa Hong Kong.

> Nangutana bahin sa mga plawta. Nagsulat kang Alvin.
>
> Ken, 14 Marso 1966

Si Alvin ug ang iyang asawa nga si Bobbie mianhi sulod sa baynte ka adlaw nianang tingpamulak. Nagwali siya sa Binangonan uban sa pipila ka pulong sa Insik, ug gidala niya ang plawta.

> Adlawng natawhan ni Karen. Nakadawat og plawta gikan kanamo. Malipayon kaayo
>
> Ken, 1966

Sa iyang kataposang adlaw gihatagan ni Alvin si Karen sa iyang unang leksyon. Paglabay sa duha ka semana nagsugod siya og leksyon uban kang Mrs. Thordis Zabarte sa Manila Symphony. *"Mapasalamaton kaayo mi sa ingon ka maayong mga magtutudlo,"* sulat ni Ken. Niadtong Nobyembre 1968, sa edad nga trese, gitugtog niya ang "Beneath the Cross" sa summer house ni Mrs. Lopez, asawa sa Bise Presidente sa Pilipinas. Pagbalik sa Kansas nagmartsa siya uban sa banda sa Abilene High hangtod sa 1973. Si Becky nagtugtog og biyolin, ug kasagaran magtugtog ang mga babaye sa mga tigom diin magsulti si Ken.

Gikan sa diary ni Ken sa 1966 ug sa mga estorya ni Gordon nga "What He Carried" (27 Ago 2026) ug "Thrilled" (17 Sep 2026).

Black Thursday (Itom nga Huwebes)

Gisulayan usab ang pagtuo. Sa tingpamulak sa 1967 napulog unom na ka tuig si Ken sa Pilipinas, ug dili maayo ang lawas ni Mary Lou. Niadtong 25 Abril gisugyot sa iyang doktor ang mas bugnaw nga klima, basin sa Baguio, ang siyudad sa mga pino sa kabukiran diin sila nag-honeymoon.

> Gihisgotan niya ang Baguio. Mipahiyom ra mi — morag dili gyod mahimo
>
> Ken, 25 Abril 1967

Migugol sila og usa ka holiday sa pagpangita og balay sa Baguio ug walay nakit-an. Niadtong Huwebes 25 Mayo, samtang nagpanglakaw sa lungsod, mihimo si Ken og lisod nga desisyon.

> Desisyon samtang paingon sa lungsod — bug-at kaayo ang presyur. Kinahanglang mobiya sa natad karong ting-init. Lisod nga desisyon — dili sigurado sa paggiya.
>
> Ken, 25 Mayo 1967

Gisulat pa niya ang usa pa ka pulong sa ibabaw sa linya: *Mga luha.* Sa memo page sa likod sa diary nagsulat siya, *"Mayo 25 — Black Thursday."*

Apan didto sa panid sa Abril, sa mao ra nga bolpen, gidugangan niya og upat ka pulong:

> — pero tan-awa ang Mayo 26!
>
> diary ni Ken

Gikan sa diary ni Ken sa 1967 ug sa estorya ni Gordon nga "Black Thursday" (2 Okt 2026).

Mga Kauban nga Libro

Walo ka kauban nga libro ang nagbarog tupad sa lima ka tomo sa estorya.

Sa Iyang Kalipay: Ang Kinabuhi ug Ministeryo ni Ken Engle
Ang mga sulat mismo ni Papa · 1951–1987 · ang iyang kinabuhi ug ministeryo

Tigmantala ni Kristo: Ang Estorya ni Rudy Ponce de Leon
San Juan, Rizal · 1951–1996

Grace Triumphant
ang awtobiograpiya ni Cyril H. Brooks · © 1985 Walterick Publishers

"Mary Lou, Mary Lou": Ang Estorya nila ni Evelyn ug Fred Balanag
Baguio City · 1968–2010

Cheryl
Cheryl Lyn Engle · ang iyang kinabuhi, ang iyang musika, ang iyang kaugalingong mga pulong

Karen, Patrick, ug Romblon: "Pagdala sa Panan-awon"
keepm.org · ang Emmaus app · Moments to Remember · Karen ug Patrick

Mga Estorya sa Pamilya ug mga Higala
Mga higala sa buluhaton · mga estorya sa pamilya · reperensya sa pamilya

Ang mga Handumanan ni Kevin
Kevin Engle · sa iyang kaugalingong mga pulong · Stewards Foundation · Sa Kaugalingong mga Pulong ni Papa

> **Faithful Men: A Library of Christian Classics**, gikan sa PlymouthBrethren.org: mga magsusulat sa Brethren ug mga kinabuhi sa mga misyonaryo, mapangita sumala sa magsusulat, Kasulatan ug hilisgutan. **Ablihi ang librarya ↗**

Ang Mga Sulod sa tibuok serye →

Ang matag link sa serye, sa usa ka dapit →

Mga Tinubdan

Ang mga estorya ni Gordon nga gigamit niining tomo: Eloise $10 · I Can't Give Two · On the Same Day · Two Weeks in April · The Journal, Sent · What He Carried · Thrilled · Heavenly Sunshine · The Witness · The Letter She Lost · Teach Others Also · Black Thursday · Heaven Came Down. Apil usab ang testimony tape ni Ken sa 1973, ang memoir ug timeline ni Mary Lou, ug mga sulat sa pamilya. Ang mga panid sa Mga Tuig sa Gubat, gikan sa "Pvt. Engle Reporting" hangtod sa "Somewhere in the Philippines," gikan sa mga sulat nga gisulat ni Ken pauli o nadawat niya gikan sa 1943 hangtod sa 1945 (Engle Letters, 2007 transcription project). Ang mga panid nga "Meet You at Taps," "Thanksgiving, 1950" ug "Maganda" gikan sa mga sulat ni Ken ug Mary Lou sa 1950–51 (Engle Letters, 2007 transcription project).

Gidugang niadtong 24 Oktubre 2026: Ang mga journal ni Ken sa 1950, 1951 ug 1955, nga gi-type ni Doug Engle, ug ang kasaysayan ni James Brown bahin sa Austin Gospel Hall, mga 1953.

Bahin sa mga Panid sa Sulat

Ang mga panid nga gimarkahan og "Gikan sa mga sulat sa pamilya" gikan sa mga sulat sa pamilya Engle sa 1943 hangtod sa 1959: 365 ka sulat nga gi-type sa pamilya niadtong 2007 gikan sa mga orihinal, ug gipadala ni Kevin Engle niadtong Oktubre 2026. Kadaghanan niini mga sulat ni Ken pauli sa balay ug mga sulat tali kang Ken ug Mary Lou. Ang uban gikan sa iyang mga higala sa serbisyo, sa iyang mga ginikanan ug mga igsoong babaye, kang Mr. Holloway, ug sa mga misyonaryo nga iyang giampo.

Ang mga kinutlo nagpabilin sa kaugalingong espeling sa mga sulat. Diin dili mabasa sa mga nag-type ang usa ka pulong, ang mga sulat nagpakita og mga asterisk, ug ingon usab niining mga panid. Kasagaran gisulat sa mga nag-type ang "Eagle" imbes nga "Engle."

Ang sinulat-kamot nga mga sulat ni Ken gikan sa Manila human sa Marso 1951 wala pa ma-type. Kon ma-type na kini, makadugang kini sa niining tomo ug sa Ikapitong Tomo, *Grace Christian High School ug si Paul Tan*.

Ang Sunod

Ang Ikatulong Tomo, *Malvar Street, Baguio City*, ang nagpadayon sa estorya.

> Bantayi sila alang kang Jesus hangtod sa kahangtoran.
>
> ang pag-ampo sa luyo sa KEE Philippine Missions

Edisyon sa 13 Oktubre 2026 · hangtod sa "Prays for Us Daily" ni Gordon (10 Okt 2026), "ML + I," "Two Candles" ug "The Wedding," ang mga sulat ni Ken sa Mga Tuig sa Gubat, 1943–45, ang mga sulat sa 1950–51, "Tigmantala ni Kristo" (ang estorya ni Rudy Ponce de Leon), "Mary Lou, Mary Lou," ang estorya ni Evelyn Balanag uban sa iyang mga litrato, "The Landlord and the Projectionist," ug usa ka listahan sa mga hyperlink